

JÓESTÉT!

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Calea Regelo Ferdinand 64-66. Automata-telefon: 20-61. Törvényszéki lajstromozási szám: 44. Dos. No. 890-1938. Trib. Cluj, Sectia III.

Kiadótulajdonos: "JÓESTÉT!" Ujságkiadóvállalat R.-T. Felelős szerkesztő és igazgató: MAYER ANTAL

CLUJ, 1938. November 27. VII. évfolyam 315. szám.

Vasárnap

Sár napig még külföldön maradnak II. Károly király Öfelsége és Mihály nagyvajda

(BUCURESTI.) A Semnalul jelenti, hogy II. Károly király külföldi látogatása néhány nappal még meghosszabbítottatik. Az Uralkodó és a nagyvajda hazatérésének idejét még nem állapították meg véglegesen. Ezt az időpontot hivatalosan előre jelzik, hogy az ország lakossága felkészülhessen az Uralkodó méltó fogadására. Öfelségének négy országban történt látogatása és megbeszélései teljes sikerrel jártak és ezeknek következményei állandóan élénken foglalkoztatják az országot és kihatásai rövidesen meg fognak mutatkozni. Az a fényes fogadtatás, amelyben az Uralkodó mindenütt részesült: beszédes bizonyosága volt annak a ténynek, hogy Románia tekintélye külföldön erősen megnövekedett és úgy tekintik, mint egy nagyhatalmat, amelynek tevékeny és hathatós szerep jutott az európai politikában. A béke biztosítására irányuló akcióban is fontos hely illeti meg az országot és mind ezeket a tényeket a lakosság a legelkéesebb formában kívánja kifejezésre juttatni abban a fényes fogadtatásban, amelyet a hazaérkező Uralkodó és nagyvajda iránti hódolata és szeretete jeléül rendezni óhajt.

HIREK A KORMÁNYRÓL

(BUCURESTI.) Tegnap délután a kormány gazdasági bizottsága üléselt. Mitita Constantinescu nemzetgazdasági miniszter elnökletével és folyó ügyeket tárgyalta.

A pénzügyminiszter elrendelte az alárendelt pénzügyigazgatóságoknak, hogy a hamisnak bizonyult 250 lejeseket ne szolgáltassák vissza birtokosaiknak, hanem azokat a Nemzeti Pénzverő-intézet részére elkobozza.

Az igazságügyminisztérium intézkedésére a bírósági tárgyalások menetét meggyorsítják és a jövőben a tárgyalások folytatására nem öt-hat hónapos időközökben, hanem legfeljebb másfél-hónapos időközökben tűznek ki új tárgyalási határnapot.

A bukaresti rektorválasztáson szavazással Mironescu koronatanácsost, Radulescu Motrut és Stoicescu eddigi rektort jelölték ki új rektorokként és a nemzetnevelésügyi minisztérium közzülük fogja valamelyiket tisztségében megerősíteni.

A Balkán-szövetség vezérkari főnökei ezévi tanácskozásukat Athénben tartják. Az odautazó román küldöttség tiszteletére, amely Belgrádon át utazott Athénbe, Bodi tábornok jugoszláv vezérkari főnök tegnap dezsónét rendezett.

A nemzetvédelmi minisztérium a következő közleményt adta ki: Néhány napja olyan hírek terjedtek el, hogy a tisztok egyenruháit teljesen megváltoztatják. Közöljük az összes érdekeltekkel, hogy ezeknek a híreknek semmiféle alapot nincsen és a tisztok felhívjuk őket, hogy ne adják ki a híreket, mert az ország hírnevét károsítják.

egyenruhákban semmiféle változás nem fog történni.

A munkaügyi minisztérium felhívta a bukaresti Munkakamarát, hogy 3 millió 900 ezer lej törvényellenes módon behajtott összeget térítsen vissza. Az összegért az alábbi volt vezetőség

felelős: I. P. Calciu elnök, I. Rascanu, A. Popescu, S. Parvulescu, P. Misale, C. Stanescu-Constanța és A. Urseanu. Ha az összeget nem térítik vissza, ugy az ügyészség utján eljárást indítanak ellenük.

Kivételes intézkedésekkel felel a francia kormány az általános sztrájk esetleges kimondására München szellemében folytat a párisi angol-francia tárgyalások - Engesztelékeny olasz hang Franciaország felé - Súlyos incidens a cseh-lengyel határon - A magyar belpolitikai helyzet - Újabb japán előretörés a Távolkeleten

A világsajtót, amint várni lehetett, a párisi brit-francia tanácskozások foglalkoztatják. A hivatalos jelentés ugyan semmi különösebbet nem tartalmazott, mégis általában derülátó vélemény kerekedett felül egész Európaszerte, amit inkább a tárgyaláson résztvevő államférfiak nyilatkozatai, mint maga a megbeszélés eredménye termelt ki a közvéleményben. Daladier és Chamberlain ugyanis elbucuszásukkor kijelentték a sajtó képviselői előtt, hogy a párisi megbeszélések München szellemében zajlottak le és abban a reményben, hogy a London-Páris tengely ismét megerősödik, amire szükség van, mert építő munkát csak erős és öntudatos népek tudnak kitermelni magukból. A legérdekesebb az olasz sajtó azon megállapítása, hogy Abesszinia meghódításának francia részről való elismerése és a francia-német baráti nyilatkozat könnyen barátságosá válthatatják az olasz-francia ellenszenvet is, ha a kezdeményező lépést Páris megteszi. Ez az olasz hangulatváltozás a tegnapi 24 óra legjelentősebb eseménye. Feljegyzésre méltók még a francia baloldal nagyarányú szabotázsakciója a szükségrendeletekkel szemben, továbbá dr. Hacha végleges kijelölése a csehszlovák köztársaság elnöki székére, végül a japán csapatok erőteljes előnyomulása a Hankeu-Kanton vonalon. Ez a felelet Csang-Kai-Sek azon elhatározására, hogy az általa birtokolt területen szabad moszkvai befolyást engedélyez.

Részletes jelentéseink a következők: CHAMBERLAIN ÉS HALIFAX LONDONBAN

(LONDON.) (Reuter.) Chamberlain kormányfő és Halifax külügyminiszter párisi látogatásukat befejezve, tegnap este kíséretükkel együtt visszaérkeztek az angol fővárosba. A két politikus kijelentette, hogy a megbeszélések eredményeivel elégedettek, de részletesen nem nyilatkoztak. Kijelentették, hogy a megbeszélések eredményeivel elégedettek, de részletesen nem nyilatkoztak. Kijelentették, hogy a megbeszélések eredményeivel elégedettek, de részletesen nem nyilatkoztak.

lentették, hogy Páris nem kérte őket Olaszországgal mutatókozó ellentétei ügyében közbenjárásra. A lapok szerint a megbeszélések azonban szóba kerültek, hogy együttesen kéri fel jegyzékben Rooseveltet arra, hogy az Egyesült Államok is vegyen részt a zsidó kérdés megoldására vonatkozó nemzetközi megmozdulásban. Ugyancsak a lapok írják, hogy a két ország védelmi tekintetben együttműködésben állapodott meg. Daladier, Bonnet és Gamelin Anglia segítségét kérték háboru esetre, főleg légügyi és tengerészeti téren. Az angol repülésügyi miniszter egyébként a jövő héten Párisba látogat el. Teljes nézetazonosságot állapítottak meg Franco tábornok hadviselési jogának elismerését illetően is.

A BRIT-FRANCIA TÁRGYALÁSOK ÖSSZEGEZÉSE

(LONDON.) (Reuter.) A brit sajtó rendkívül meglepődött a Chamberlain-Daladier találkozóiról és megállapítja, hogy az várakozáson felüli egyvonaluságot teremtett minden kérdésben, holott a francia ellenzék mindent elkövetett annak legalább is részbeni megakadályozására. A francia lapok egyöntetűen azt írják, hogy a főcél a védekezés eredményes előkészítése és a felszerelés egységes kiegészítése volt. Ez teljes mértékben sikerült is, mert a megállapodás ez irányban létre is jött. A részleteket a francia és brit vezérkarok fogják kidolgozni. Jelentősegteljes az is, hogy a két baráti állam kormánya a legtökéletesebb együttműködésre határozta el magát a külpolitikában is. Függetlenül maradt két kérdés, és pedig a keleti probléma és a csehszlovák köztársaság határainak végleges elismerése.

Az olasz és német sajtó csak általánosságban foglalkozik a megbeszélésekkel és inkább a két állam belső ellenzékének akcióival foglalkozik, megjegyezve, hogy a parlamenti rendszerek mellett minden megállapodás

kétséges, mert egy kormányváltás esetén pontosan az ellenkező áramlatok kerülhetnek felszínre.

NAGYARÁNYU BALOLDALI AKCIÓ PÁRISBAN ÉS LONDONBAN IS

(PÁRIS.) (Havas.) Az a nagyszabású mozgalom, amelyet a francia baloldali pártok a kormány szükségrendeletével szemben és a müncheni szellem ellen megindítottak, tegnap nagyarányú tüntetésekben robbant ki Párisban és a vidéken is. A helyzet annyira fenyegetővé vált, hogy Daladier miniszterelnök kénytelen volt az Ankarában tartózkodó Sarraut belügyminiszter tárcáját is átvenni és minden eszközt megragadni a rend helyreállítására. Ebbe a munkába bevonták most már a katonaságot is, amely Páris és a főváros környéki megszállott üzemekeket ki is ürítette. Hasonló kiürítési akció indult meg a vidéken is, különösen az ancieni szénbányák környékén, ahol attól tartottak, hogy a munkásság beváltja azon fenyegetését, hogy bezárja és felgyújtja a tárnák egy részét. Sztrájkmozgalom indult meg a párisi szakszervezetekkel való együttérzés bizonyítására a cheffieldi (angliai) felszerelési üzemben is, ahol 2000 munkás lépett sztrájkba. A sajtót erősen foglalkoztatják ezek az események. A Daily Telegraph and Morning Post azt írja, hogy a jelenlegi francia belügyi helyzet nem alkalmas a békés gondolat és együttműködés általános kiépítésére, mert a párisi szakszervezetek elére állították a helyzetet, amely vagy győzelemmel, vagy teljes leveretésükkel fog végződni.

A Daily Express nem is annyira a kommunista pártot, mint inkább Leo Blum volt miniszterelnököt és a szociáldemokrata párt elnökét okolja a jelenlegi viszonyokért, figyelmeztetve a francia kormányt, hogy erélyesen lépjen közbe, különben elfajulnak az események. A Daily News még tovább megy figyelmeztetésében, amikor a következőket írja:

— Ha Daladier most nem teremt rendet, akkor Franciaországot komoly veszély fenyegeti oly irányban, hogy elveszíti nagyhatalmi pozícióját és a másodrendű államok színvonalára süllyed.

Ezzel szemben a francia baloldali sajtó azt írja, hogy a munkásságnak tovább kell folytatnia mozgalmát a népfiront gondolatot feladó kormány ellen, mert Daladier teljesen Anglia befolyása alá került és ki fogják játszani. A Ce Soir azt írja, hogy a hivatalos jelentés nem emlékezett meg ugyan arról, hogy a német gyarmatkövetelések ügye szóba került volna, holott ez volt a leglényegesebb problémája a tárgyalásoknak. Itt Anglia azzal a javaslattal jött, hogy engedjék át Guinea egy részét Németországnak, amit Franciaország a veszélyes gyarmati szomszedság miatt sem fogadhatott el, mert túlságosan kézenfekvő az a szándék, hogy Franciaország így kiszolgáltatódik a mohó német étvágyoknak. A munkásságnak tehát tovább kell folytatnia akcióját egyrészt a kormány, másrészt Anglia tulkorai német orientációs szándékai ellen, amelyek rövid időn belül megbosszulják magukat.

Hasonlóan ír a Populaire és a Humanité is.

UJABB JELENTÉSEK A FRANCIA BELSŐ VÁLSÁGRÓL

(PÁRIS.) (Havas.) Daladier miniszterelnök és kormánya rendkívül energikus eszközökkel igyekszik a belső rendet megteremteni és a válságot elsimítani. E célra felhasználja a katonaságot is, amely tevékeny részt vesz a sztrájkolókat által megszállott üzemek kiürítésében. A sztrájkvezéreket a legújabb rendeletek értelmében mindenütt elfogják. Tegnap egyedül a Renault autógyárban 283 embert tartóztattak le és nem engedték szabadlábra egyiket sem, annak ellenére, hogy a szakszervezetek részéről több ezirányú intervenció is történt.

A gyárak, bányák és üzemek kiürítése sok helyen heves összetűzések közbe ment végbe és úgy a munkások, mint a karhatalom részéről számosan megsebesültek. A francia szakszervezetek főtitkarsága felhívást intézett a munkássághoz, hogy november 30-án 24 órára mondják ki az általános sztrájkot. A felhíváshoz a néptanítók országos szervezete, a francia vasúti személyzet szövetsége és más alakulatok csatlakoztak. A Havas jelentése szerint beavatott körök úgy tudják, hogy Daladier miniszterelnök abban az esetben, ha a munkásság beváltja a 24 órás sztrájkigérletét, életbelépteti az osztrómalapot. A legutolsó jelentés szerint a sztrájk egyre jobban terjed. Valenciennesben 50 ezer bányamunkás tette le a dolgozó eszközeit. A francia kamara pénzügyi bizottságának tegnapi ülésén a bevezetett szükségrendeletekkel foglalkozott. A tárgyalások folyamán felszólt Duclos, a kommunista párt egyik vezére és éles támadásban részesítette a kormányt. Ugyanakkor hangsúlyozta, hogy abban az esetben, ha Daladier a kommunista párt betiltására gondolna, úgy a párt inkább párháborút idéz fel, de nem engedi betiltatni magát.

A munkásszövetség a 24 órás sztrájkot — kijelentése szerint — csak demonstratív jellegűnek tekinti és a munkásságot nyugalomra és mindennemű rendzavarástól való tartózkodásra hívja fel.

(PÁRIS.) A minisztertanács, amely állandóan együtt van, kimondotta, hogy a rekvirálási rendeletet kiterjeszti a szénvidékekre is és minden ellenát lást a legszigorúbban megtorol. Daladier az igazságügyi, munkaügyi miniszterekkel, a polgármesterekkel, a rendőrség és katonaság vezetőivel tanácskozott és minden szükséges intézkedést megtett. A közszolgálat zavartalan működésére is megtették a szükséges intézkedéseket. A sztrájk kitörése esetén az összes nemzeti szervezeteknél a háborús rendelkezéseket léptetik életbe és a sztrájkban résztvevő személyeket azonnal elbocsájtják állásukból. A baloldali akciókkal szemben a kormány túlnyomó többsége a legnagyobb erélyességgel fellépést követeli Daladier maga szintén a legszigorúbb rendelkezések életbeléptetésére szánta el magát.

(PÁRIS.) A köztársasági szocialista egység pártvezetése bírálja a pénzügyi szükségrendeleteket és azoknak enyhítését sürgeti. A párt parlamentári csoportja sajnálja, hogy a francia-angol tárgyalások során nem fogadtak el közös nyilatkozatot a gyarmatok és mandatórius területek sérthetlensége mellett. A francia-német baráti közlekedés gondolatát alaposabban előkészítendőnek óhajtják. A szocialista párt Blum elnökletével foglalkozott a helyzettel és a Daladier kormány lemondását kívánja az újabb események miatt.

A francia-német egyezmény tervével kapcsolatban egyébként nyilatkozott Chamberlain is, aki hangoztatta, hogy megelégedéssel veszi tudomásul, miszerint Franciaország abban a helyzetben van hogy megállapodást köthet Németországgal. Ebben a müncheni egyezmény szellemének folytatódását látja.

A MAGYAR BELPOLITIKAI HELYZET

(BUDAPEST.) A kormányzó tegnap Sztranyavszkyt, Rassayt, Bethlen Istvánt, Imrédy miniszterelnököt és araf

Károlyi Gyulát fogadta kihallgatáson a belpolitikai válság megoldására irányuló tárgyalások során. Budapestén a lemondásban levő Imrédy kormány tegnap délután minisztertanácsot tartott. Az ifjuság újabb nagy demonstrációt rendezett Imrédy miniszterelnök mellett. A Havas úgynökség budapesti levelezője úgy tudja, hogy Kánya magyar külügyminiszter régebbi elhatározásának megfelelően vissza akar vonulni a külpolitikai életből. Utódjául gr. Csáki magyar külügyi kabinetfőnököt emlegetik. A belpolitikai válság megoldására irányuló tárgyalások és kihallgatások egyébként tovább folynak.

SULYOS LENGYEL-CSEH ELLENTÉTEK

(PRÁGA.) A csehszlovák kormány megfelelő lépéseket tett az új csehszlovák határok végleges elismerésére, utalva arra, hogy Németország a határokat már elismerte és az általa átvett területeket a német birodalomhoz csatolta. A cseh kormány a határok elismerésére lépéseket tett Rómában és másutt. Ellentétek mutatkoznak e tekintetben Lengyelországgal, ahol a határokor több súlyos incidens történt. A Rador varsói értesülése szerint a lengyel távirati iroda ezzel kapcsolatban a következőket jelenti: A lengyel-szlovák határ kijelölésére kiküldött lengyel bizottság fegyveres támadás áldozatául esett. A támadást a lakosság bandája intézte a hatósági képviselők és az aktív katonaság egyes tagjainak támogatásával. A támadás akkor történt, amikor a lengyel küldöttség a szlovák küldöttséggel való találkozásra ment csehszlovák területre. A támadást már előre megszervezték. A küldöttség két tagja megsebesült, gépkocsijuk pedig

megrongálódott. Az incidens Zankioravské község mellett történt. Ez a község a határkijelölési zónában fekszik. Minthogy az elmúlt pénteken is hasonló incidens történt Csaca mellett a lengyel küldöttség megállapította a szlovák hatóságok rosszhindulatu magatartását és felfüggesztette munkálatait. A lengyel kormány intézkedéseket tett, hogy Lengyelország elégtelt kapjon és a neki ígért területek biztosítsanak. A Reuter úgynökség varsói jelentése szerint lengyel hadsereg csapatok elfoglalták Csacát, a lengyel-szlovák határon fekvő községet, amelyet egyébként csak december elsején kellett volna megszállaniok. Az előzetes megszállásnak nincs támadó jellege és az a lengyel küldöttség ellen intézett támadás miatt történt. A lengyel csapatok egyébként itt állítólag tovább nyomulnak előre és több helyen voltak kisebb incidensek.

(PRÁGA.) Voloszin ruszin miniszterelnök kijelentette, hogy Ruszinszkóban nyugalom van és Ruszinszko jelenlegi állapotában is teljes mértékben tud fejlődni.

(POZSONY.) A szlovákiai választásokat előreláthatólag januárban fogják megtartani.

(BERLIN.) Több német lap változatlanul élesen állást foglal a közös lengyel-magyar határ megvalósítása ellen.

(POZSONY.) Tisso szlovák miniszterelnök kijelentette, hogy a választásoknál csak egy lista lesz: a szlovák néppárt és ezen helyet kapnak a nemzetiségek képviselői is. A zsidók kivételével minden 30 éves felüli egyén választható. A kormány biztosítja az egyes népcsoportok jogait.

német és olasz rádióban beszédeket tartottak. Megállapították, hogy a kommunizmus sehol sem tudta megvetni a lábát, de a harcot tovább kell folytatni ellene. A Berlin-Róma-Tokió háromszög ma már világfogalom, amellyel mindenkinek teljes mértékben számolni kell.

Az egyezmény megkötésének évfordulóján Ott német nagykövet és Arita külügyminiszter Tokióban aláírták a német-japán kulturális egyezményt, amely arra hivatott, hogy Tokió és Berlin között a baráti kapcsolatokat még jobban megerősítse.

AZ OLASZ FAJELMÉLET

(RÓMA.) Starace, az olasz fasiszta párt főtitkára tegnap beszédet mondott és hangoztatta, hogy a fasiszma erőteljesen állást foglal a faji kérdésben. Szerinte a fasiszta fajelmélet hatalmas lendítő ereje az olasz nép emelkedésének.

TÜNTETÉSEK SZÓFIÁBAN

(SZÓFIA.) Tegnap a város utcáin kisebb tüntetések voltak. A belügyminiszter szerint a tüntetéseket szélső baloldali elemek szították. Ezekkel szemben a kormány a legnagyobb eréllyel fog és tud fellépni.

A PALESZTINAI HELYZET

(JERUZSÁLEM.) A tisztogatási műveletek Palesztina területén tovább folynak. Tegnap ennek ellenére több helyen voltak újabb kisebb-nagyobb incidensek. Ugyanakkor tiltott fegyverviselésért ismét két arabot ítélték halálra.

AZONOS SZÖVEGŰ VÁLASZJEGYZÉK TOKIÓNAK

(TOKIÓ.) A japán kormány megkapta a londoni, washingtoni és párisi kormányok külön küldött, de csaknem azonos szövegű választ arra a jegyzékre, amelyben Tokió közölte, hogy nem hajlandó megnyitni a Jang-Cse folyamat a nemzetközi hajózás előtt.

UJABB JAPÁN TÁMADÁS

(SANGHAI.) Exchange Telegraph.) A délkinai japán haderők tegnap újabb offenzívába kezdtek a Hankeu-Kanton vasútvonal mentén, amelynek célja az említett terület teljes elfoglalása. A harcok során sikerült is a japánoknak két fontos vasúti csomópontot elfoglalnia és az ellenfelet súlyos helyzetbe hozni.

MEGALAKITOTTÁK A MÁSODIK JAPÁNBARÁT KINAI KORMÁNYT IS

(SANGHAI.) (Reuter.) A japán hadvezetőség Csang-Kai-Sek azon elhatározásának egyensúlyozására, mely szerint szabad kezét enged Moszkvának a kommunista befolyás érvényesítésére, tegnap megalakították a második japánbarát ellenkormányt Hankeu székhellyel. Ez a kormány most a pekingi első ellenkormányval együtt igyekszik a kínai népet a Csang-Kai-Sektől való elpártolásra bírni. Az akciónak a külföldi sajtó nagy jelentőséget tulajdonít, mert azt írja, hogy a Menyei Birodalom lakossága belefáradt a harcokba és könnyen rá lehet venni arra, hogy régi vezéreitől elpártoljon.

— Tejből csempe. Londonból jelentik: A Quen Elizabeth a Cunard társaság számára épülő óriás gőzös helyiségeinek mennyezetét tejjel fogják beborítani. A tejből új eljárás alapján ragyogó porcellán zománczású csempéket készítenek, amelyek a legszebb ezüst hófehér márványhoz hasonlítanak. A hajó uszómedencéjét 40.000 hófehér csempelappal rakják ki.

— OLASZ ELŐADÁS A FŐVÁROS-BAN. A bukaresti kereskedelmi akadémia előadótermében Amadeo Giannini, a kereskedelmi tárgyalások folytatására ideérkezett olasz küldöttség vezetője tegnap este előadást tartott Olaszország önellátásáról.

— BESZÜNTETIK A DUNAI HAJÓZÁST. Galacból jelentik: A városban és a Dunamentén fellépett kedvezőtlen időjárás miatt a Dunahajózást hatósági intézkedésre teljesen beszüntetik.

Legszebb karácsonyi ajándék egy hullámos tartós villanyvillanyondolálás!

Külföldi szereléssel 8 havi garancia mellett készítjük a hullámos villanyvillanyondolálást. A haját nem szárítjuk ki és minden kellemetlen érzéstől mentesítjük.

már 150 lejtől NIZZA

hölgyfodrászatban, Calea. Regele Ferdinand 30. szám.

Az angol-francia hadiipar együttműködése

(LONDON.) A lapok úgy tudják, hogy a párisi megbeszélések alkalmával elhatározták az angol-francia hadiipar együttműködését is.

Belisha angol hadügyminiszter cambridgei beszédében hangoztatta, hogy alaptalan az a vád, miszerint Chamberlainnak Münchenben meg kellett hátrálnia Hitler kancellár előtt, mivel Anglia védelme gyenge. Annak ellenére, hogy az angol védelem még nem volt teljes, néhány nap alatt ezt annyira lehetett volna tökéletesíteni, hogy Anglia legyőzhetetlen lett volna. Inskip hadfelszerelési miniszter ugyanakkor Hampshireben jelentette ki, hogy Anglia rendelkezik most a le-

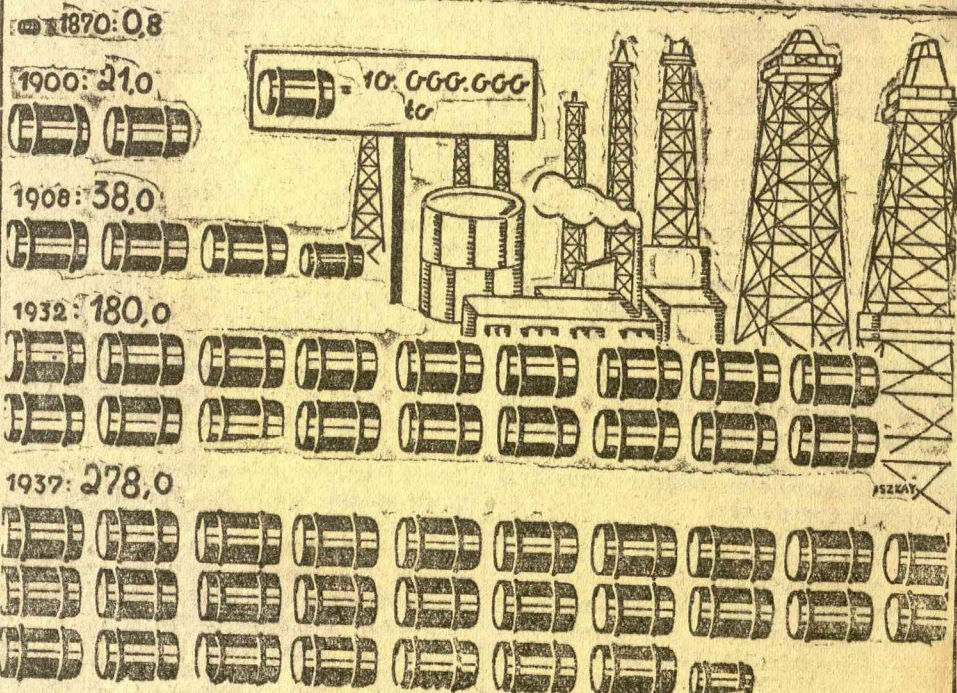
tökéletesebb repülőgépelhárító ágyúkkal.

AUSZTRÁLIA ÉS A GYARMATKÉRDÉS

(LONDON.) Melbourne híradás szerint Lyons ausztráliai miniszterelnök az újságírók előtt kijelentette, hogy Ausztráliának nincs szándékában Uj Guineát visszaadni a németeknek. Az angol kormány ilyen értelemben nem igyekezett Ausztráliát befolyásolni.

A KOMMUNISTAELLENES EGYZEMÉNY ÉVFORDULÓJA

(RÓMA.) A kommunistaellenes egyezmény két éves évfordulója alkalmából: Arita japán, Ribbentrop német és Ciano olasz külügyminiszterek a japán,

A VILÁG KŐOLAJTERMELÉSE. A kőolajtermelés egyre fokozódik. 1870-ben még csak 8 millió tonna volt a termelés, 1900-ban már 21 millió tonna és 1937-ben 278 millió tonna.

Az olasz sajtó rendkívül kedvezően fejtegette II. Károly király londoni látogatásának jelentőségét

Az egész olasz sajtó bőséges híradásokat közölt a londoni nagy királylátogatásról. Megemlékezett a királyi vendégek érkezéséről, az ünnepekről és közölte azoknak a nagyjelentőségű beszédeknek szövegét is, amelyeket II. Károly király Ófelsége angliai útja során tartott. Azok a magyarázatok, amelyeket ehhez a királyi látogatáshoz fűzött az olasz sajtó, elsősorban is gazdasági és pénzügyi természetűek, de kiterjeszkedtek az egész királyi látogatás politikai hátterére és vonatkozására is. Különösen kiemelte az olasz sajtó azt a rendkívül meglepő fogadtatást, amelyben az angol lapok és közvélemény részesítették a királyi vendégeket. Rámutattak ennek az utának politikai és gazdasági jelentőségére és leközltek azokat a dicsérő és magasztaló cikkeket, amelyek II. Károly királyról az angol sajtóban megjelentek.

A „Gazeta del Popolo“ kimerítő tudósítást adott le londoni tudósítójá-

nak tollából, az angol lapokban megjelent közlemények alapján ismertette Nagybritannia általános álláspontját, amely azon sarkallik, hogy a román-olasz és román-angol baráti kapcsolatokat minden lehetőséggel fokozni és erősíteni kell, mert ezek a kapcsolatok a történelem folyamán is mindig és szakadatlanul megnyilvánultak. A lap közölte a „Daily Telegraph“ diplomáciai tudósítójának cikkét is, amely rámutatott arra, hogy Románia Ural-kodójának vezető gondolata megtartani országának gazdasági függetlenségét. A közvélemény hangsúlyozta, hogy a fiatal Uralkodó, aki olyan mesteri művészettel kormányozza államának hajóját a sokfelől megnyilvánuló érdekek és politikai célkitűzések tengerén, rendíthetetlenül abban az irányban haladt és halad, hogy megerősítse sajátos román nemzeti politikáját, de ugyanakkor megőrizhesse az összes barátságos államok rokonszenvét és szövetségeseinek hűségét is.

Csak a város végezheti az energiaszétosztást Kolozsváron

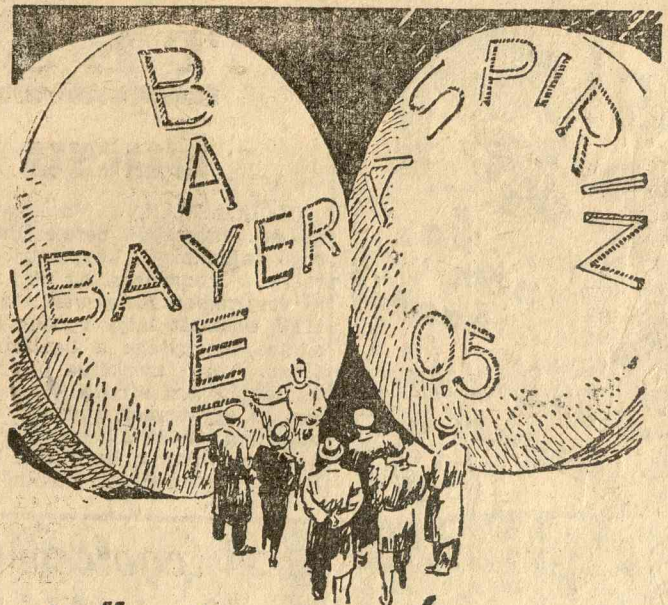
(CLUJ-KOLOZSVÁR.) A városok megszervezéséről szóló törvény előírásokat biztosít a közönségnek bizonyos energiák kihasználására, illetőleg előállítására és szétosztására. Ezen az alapon végzi a törvényhatóság Kolozsváron is a lakosság víz-, villany- és gázellátását és hasonló kiváltságot élvez a földgáz szétosztására is. A törvényadta jogot minden város igyekszik is kihasználni, amelyből jelentős bevétele van. Egy idő óta több energiakitermelő társaság megszertette a városnak ezt a jogkörét, mert engedélye nélkül szétosztótelepet állított fel Kolozsvár területén. Így a Sonametan földgáz-társaság, valamint a ploestii Aragaz Rt. helyi lerakataik utján palackokban hozták forgalomba az ipari gázt. Ezzel a

ténykedéssel a várost súlyos károsodás érte. Jogainak érvényesítésére a város vezetősége tárgyalásba kezdett az érdekeltek cégekkel és kérte a városok megszervezéséről szóló törvény 62-64. szakaszai alapján a törvényhatóságnak biztosított jog tiszteletben tartását. Ezzel kapcsolatban a polgármester most rendeletet bocsátott ki amelyben megállapítja, hogy a vonatkozó törvény értelmében az energiák kitermelésére, illetőleg szétosztására kizárólagos joga van a városnak és ezen az alapon december elsejétől kezdődően kizárólag csak a város vezetőségének engedélyével lehet ipari gázt szétosztani Kolozsváron. A rendelkezés ellen vétőket a közigazgatási törvény alapján szigorúan megbírságozzák.

Rendkívül cinikusan viselkedett özvegy Kilin Mihályné hurokra került gyilkosa a helyszíni szemle alkalmával

(CLUJ-KOLOZSVÁR.) A Regele Carol II. ucca 78. szám alatt történt gyilkosság bravuroz nyomozással elfogott tettesének, az 52 éves rovottmultu Govor Pálnak ügyében tegnap tartották meg a helyszíni szemlét. Govort erős fedezet mellett vitték ki az áldozat özvegy Kilin Mihályné lakására, ahol részletesen elmondotta a bűntény elkövetését. A gyilkosságot három napon át tervezgette, míg végre tudta hajtani. Október 3-án egy őrizetlen pillanatban belopódzott a pincébe ahová Kilinné szolgálói közben véletlenül be is zárták. Csak másnap reggel tudott így kiszabadulni, amikor felment a padlásra és ott rejtőzködött egész napon át. A padlásán talált dióval táplálkozva. A végzetes éjszakán 9 óra tájban, mialatt az áldozat az istállóban cselédjeivel beszélgetett, belopódzott a szobába és elbújt az ágy alá. Később onnan kibujva a magához vett fejszével az asszonyt agyonverte és kirabolta. Govor a helyszíni ujjajrázatásnál pontosan megmutatta, honnan szerezte a fejszét s elmondotta, miképpen vette magához a lakásban levő 14 ezer lej készpénzt és miképpen menekült el a tett elkövetése után az áldozat házából. Beismerte azt is, hogy ő volt a Kilinné kárára ez év tavaszán elkövetett nagyszabású, 160 ezer lejes lopás tettese is. Govor, mint kihallgatása során kiderült, 9 éves korában került a szilágymegei Alsószópor községből Budapestre, ahonnan két évvel ezelőtt tért vissza az országba. Itt határátlépés miatt letartóztatták és a katonai törvényszék egyhónapi fogságba zárták. Ezután Magyarországra újból

kiszököve, valószínűleg ott és több szomszéd országban követhetett el sorozatos bűncselekményeket a rendőrség feltevése szerint. Majd újra visszaszökött Kolozsvárra és a közeli Borháncs határán egy földbirtokos határán telepedett le, állítólagos reumáját kezelgetve. Tavaly márciusban a városba visszatérve, a Regele Carol II. 80. szám alatti ház tulajdonosától egy kis fabódét könyörgött ki magának, arra hivatkozva, hogy a Hóstátban trágyalével akarja tovább kezelni reumás lábát. Itt élve, szerzett aztán tudomást özvegy Kilinné nagy vagyonáról és szánta el magát a bűncselekményre, amelyet előbb egy nagyszabású lopás, október első napjaiban pedig rablógyilkosság alakjában hajtott végre. Míg most a fáradságos és kitartó nyomozás letartóztatásához vezetett a pénzt egyébként mind elcsockolta. Govor tipikus bűnöző megjelenés szurónézésű, beesett arcu, erős fizikumu ember, akinek előéletét a rendőrségi nyomozás most igyekszik minden vonatkozásban felderíteni. A helyszíni szemle alkalmával Govor mindvégig igen cinikusan viselkedett, ugyanarra, hogy a rendőrség emberei csak nagy erőfeszítésekkel tudták a feldühödött környékbeli lakosság megtorló ítéletétől megmenteni. A helyszíni szemlén a rendőrség vezető tisztviselőjén kívül az ügyészség és a vizsgálóbírói kabinet kiküldöttei is megjelentek. A helyszíni szemle eredményéről a hatóságok jegyzőkönyvet vettek fel és a nyomozás befejezése után az elvetemült gyilkost átadják az ügyészségnek.

Jól vizsgálja meg,
ha Aspirint vásárol, hogy rajta van-e a csomagoláson és a tablettán a Bayer-kereszt.
Nem Aspirin, amelyről ez a védjel hiányzik.

ASPIRIN

VALÓDI CSAK A Bayer KERESZTTTEL.

A vendéglő ablakán keresztül lőttek agyon egy gazdálkodót

(SZOMBATHELY.) Megdöbbenő büntényről érkezett most jelentés a szombathelyi ügyészségre. Eszerint Felsőpaty községben tegnap este a vendéglő csukott üveglakán keresztül agyonlőtték Vida István vagyonos gazdálkodót, aki azonnal meghalt. Az ügyészségre érkezett csendőri jelentés szerint Vida, aki közbecsülésben álló tekintélyes polgár volt a környéken, nagyobb baráti társaságban borozgató a vendéglő egyik helyiségében. A zavartalan beszélgetést és poharazást este 10 órakor titokzatos revolverlövés szakította meg. A váratlan lövés a vendéglő külső üveglakla alatt dördült el és a következő pillanatban Vida holtan fordult le a székről. A golyó a koponyájába furódott és agvát

összeroncsolva, azonnali halált okozott. A társaság egyrésze azonnal Vida segítségére sietett, de már nem volt mit tenni. A társaság többi része kirohant a sötét éjszakába, hogy megkeresse az orgyilkost, de senkit sem találtak. A csendőrség azonnal kiszállott a színhelyre, hogy tisztázza a körülményeket. Egyelőre nincs megnyugtató kiinduló pont a gyilkos leleplezésére. A revolvergolyóval keresztülfúrt ablak alatt semmi lábnyomot nem találtak, mivel a talaj egészen száraz. Az áldozat legközelebbi hozzátartozói sem sejtik a gyilkosság hátterét. Az ügyészség a legerélyesebb nyomozást rendelte el és intézkedtek, hogy az áldozat holttestét felboncolják.

Mellbelőtte magát a katona, mert nem tudta elkészíteni az őrmestere által rendelt csizmát

(CLUJ-KOLOZSVÁR.) 1936 júniusában szabadságot kapott Schwartz János tüzérmester. Hazamenetele előtt azonban megjelent nála Ivan Constantin, az ezred egyik őrmestere, aki mint a katona mondotta — arra kérte a cipészethez értő katonát, hogy szabadságideje alatt készítsen neki egy csizmát. A fiu haza is ment, de a szabadság napjai gyorsan teltek és elérkezett a visszamenetel ideje, a csizma azonban nem készült el. Hogy mi lehetett ennek oka nem lehet tudni. Elég az hozzá, hogy Schwartz a szabadságának letelte napján egy katonai revol-

verrej mellbelőtte magát. Beszállították a kórházba, ahol nemsokára jobban lett és azt vallotta, hogy tettét azért követte el, mert nem tudta a csizmát elkészíteni, nem volt pénze, félt vissz térni és jobbnak látta, hogy végezzen magával. Mivel az állítását nem tudta igazolni, ugyszintén revolvertartásra sem volt engedélye, hamis vádaskodás és tiltott fegyverviselés miatt eljárás indult ellene. A törvényszéki tárgyalás folyamán a vádlott állításai részben igazolódtak aminek következtében a törvényszék mindössze egyhónapi elzárásra és 500 lej pénzbüntetésre ítélte.

Az állami pénzverde hivatalos közleménye

(BUCURESTI.) A Nemzeti Állami Pénzverde a következő hivatalos közleményt adta ki: Romániában, mint ismeretes, az 1926. évben bocsátották ki az új ezüst százásokat, 1937. évben pedig az 50 lejes fémváltópénzt. Tekintettel arra, hogy a 250 lejes ezüstérméket rövidesen végleg kivonják a forgalomból, ezeknek a helyettesítésére új kibocsátású 100 és 50 lejes váltópénz

kerül forgalomba. Az új 100 és 50 lejesek az 1937. években az 1938. évi kibocsátási évet tünteti fel. Így a forgalomban levő 100 lejeseken a pénzverés éve gyanánt 1936 vagy 1938 lesz feltüntetve, míg az 50 lejeseken 1937 vagy 1938 év, de egyébként teljesen azonos elkészítésűek lesznek és a forgalomképességük is magától értetődően teljesen azonos.

Ön is!
kopasz
lesz ha
nem használ

PETROL egger
HAJSZESZTÉS SZAPPANTI

Színház

Szombat d. u. 5: **Julia.** (Ifjúsági előadás, olcsó helyárrakkal.)
este 9: **Légy enyém, mint régen.** (18-adoszor.)
Vasárnap d. u. 3: **Hatodik emelet** (A nagy sikerű vigjáték első olcsó helyáras előadása.)
d. u. 6: **Légy enyém, mint régen.** (19-adoszor.)
este 9: **Légy enyém, mint régen.** (20-adoszor.)
Hétfő fél 9: **Sikátor.** (Marton Lili vigjátéka. Eredeti bemutató a szerző jelenlétében. Fősz.: Benes Ilona, Erényi Böske, Fényes Alice, Czopán Flóri, Miklóssy Margit, Paál Madga, Mária Éva, Rajnai Elly, Radó Éva, Csóka József, Lantos Béla, Nagy István, Tompa Sándor. Rendező: Szabados Árpád. Premier bérlet 10. sz.)
Kedd fél 9: **Sikátor.** (Rendes bérlet 10. Irodalmi bérlet 8. sz.)
Szerda fél 9: **Sikátor** (Harmadszor).
Csütörtök fél 9: **Fűszer és csemege** (Nyolcadszor).
Péntek fél 9: **Francia szobaleány.** (Jaques Deval, a Tovariss szerzőjének világsiker aratott, legújabb vigjátéka, a Vig színház előadásaival párhuzamosan. Fősz.: Fényes Alice, Benes Ilona, Paál Madga, Feledi Éva, Nagy István, Tóth Elek, Mészáros Béla, Lantos Béla, Szabados Árpád. Rendező: Szabados Árpád. Premier bérlet 11. sz.)

Különféle fajta

alma jutányosan kapható!

Str. Reg. Carol II. 43. sz. alatti pincében.

Mozi

CAPITOL MOZGÓ: Premier: **Nina Petrovna.** Egy kurtizán szenvedélyes élete. Rendezte: Tourjansky. Fősz.: Iza Miranda és Fernand Gravey.
EDISON MOZGÓ: **I. Romeo és Julia.** Norma Shearer, Leslie Howard II. **Hadzi Murat** — a fehér ördög. Ivan Mosjukine. Jön: Robinson Crusoe.
MUNKÁS MOZGÓ: **I. Nem megyek az esküvőmre.** Operett. Fősz.: Joan Crawford és Brian Aherne. II. **A texasi határőrök.** Fősz.: Fred Mac Murray és Jean Parker, III. **hiradó.**
ROYAL MOZGÓ: **Deana Durbinnal** Szívek csalogánya. Tele énekkel, többek között Gounod „Ave Máriaja”. Partnere: Herbert Marshal. Előtte 2. **hiradó Metro és Fox.** Számozott helyek. Telefon: 37-05.
SELECT MOZGÓ: **Katia, a kék démon.** Danielle Darrieux egyetlen idej filmje. Csodás rendezésű film, a férfi főszerepben: John Loder.
URANIA MOZGÓ: **Marko Polo kalandjai.** Szexciós film, fősz.: Gary Cooper, Sigrid Gurie.

— Kormányváltást jósnak Csehszlovákiában. A Rador prágai értesítése szerint a köztársasági elnök megválasztása után Csehszlovákiában változás lesz a kormány vezetésében. Az új kormány elnökéül Stroyev tábornok utódjaként dr. Victor Stoupelet, a mormacsági nagyipar képviselőjét emlegetik

TESTEDZÉS

Bucu a bajnokságtól

(KOLOZSVÁR.) Vasárnap az ország minden városában befejeződnek a labdarúgó bajnokságok küzdelmei. Téli pihenőre tér a labdarúgás. Az utolsó őszi bajnoki vasárnapon Kolozsváron a nagyszabású HTV csapatát látja vendégül az Univerzitatea legénysége a ligabajnokság keretében. A mérkőzés nagyfontosságú a bajnokság őszi sorrendjére, mert amennyiben az egyetemiek győznek, úgy a Mures mögött a második helyre kerülnek, míg a Sodronyipar a harmadik helyre jutna. Ha a nagyszabású csapat győz-

tesen a küzdelemből, úgy megelőzik a sorrendben az egyetemieket.

A vasárnap délután fél 3 órakor kezdődő mérkőzésen a két csapat a következő összeállításban játszik:

HTV: Grünfeld — Schachter, Berger — Dedsell, Killing, Pelger — Kupsa, Szedvicsek, Pfeiffer, Hintz, Heidel.

Univerzitatea: Moldoveanu — Adoc, Jancovici — Golub, Medrea II., David — Benkő, Taranu, Paunescu, Medrea III., Draga.

A legolcsóbb áron
a legjobb minőségű
NŐI TÉLIKABÁTOT KÉK ISKOLÁS-
LEÁNYKABÁTOT KAPHATJA A

„Femina”
női konfekciós áruházban
CLUJ,
Strada Memorandului 1. sz

Kiutasították az FC Carpați magyar edzőjét. A nagybányai rendőrhatságok most kézbesítették ki Jenny Rudolfnak, az FC Carpați edzőjének az állambiztonsági hivatal rendelkezését, amelynek alapján az egykori magyar válogatott játékosnak december 1-ig el kell hagynia Románia területét. A nagybányai egyesület Marinescu tábornoknál, a labdarúgószövetség alelnökénél járt közben a rendelkezés hatálytalanságát érdekelében.

Felhívás a CSMC labdarúgóhoz. A CSMC felhívja az alábbi ifjúsági játékosait, hogy vasárnap délelőtt fél 10 órakor jelenjenek meg a sporttelepi öltözőben a Napoca elleni bajnoki mérkőzésre: Dán, Riebel, Gálffy, Crisan, Juhos, Benkő, Moldován, Markensteiner, Fábán, Sztankovits, Mayer, Barabás, Dorian, Palkó, Lengyel és Boér.

Sepsivel megerősödvé, legjobb csapatával utazott ma reggel Bukarestbe a Victoria a Rapid elleni utolsó, őszi bajnoki mérkőzésére. A Rapid így áll fel a kolozsváriak ellen: Negru — Wetzler, Lengheriu — Vintila, Răsinariu, Costea — Bogdan, Moldoveanu, Barátky, Gavrilescu, Auer.

Argentína rendező az 1940. évi futballvilágbajnokságot? Buenos Airesből jelentik: Sportkörökben híre jár, hogy Argentína magának követeli az 1940. évi futballvilágbajnokság rendezését.

Desselmann német ökölvívó a berlini Sportpalotában 10 ezer főnyi közönség előtt 10 nemetes küzdelem után pontozással győzött az olasz Alessandrini felett.

Hagigibor labdarúgók. A Hagigibor felkéri az alábbi játékosokat, hogy vasárnap délelőtt 9 órakor jelenjenek meg a klub öltözőben: Moskovits, Noé, Weisz, Gara, Raffael, Márk, Hirsch, Barabás, Liebermann, Smilovits, Kleimann, Keszler II., Kauffmann I., Krausz, Rosner és Katz László.

Itt a „valószínű” román válogatott. Bucurestiből jelentik: Sportkörökben a következő összeállítású csapatot tartják valószínűnek a csehok elleni mérkőzésre: David — Sfera (Bürger), Albu — Vintila, Răsinariu (Gain), Demetrovici — Bindea (Orza), Ploesteanu, Barátky, Bodola, Bogdan.

Németország az Európa Kupában? Budapestről jelentik: A Magyar Labdarúgó Szövetség javaslatot tett az Európa kupabizottság sürgős összehívására annak eldöntésére, hogy Ausztria kiválásával melyik nemzeti csapatát vonják be az értékes vándordíjért folyó küzdelembe. Valószínűnek tartják, hogy Olaszország, Magyarország, Svájc és Csehszlovákia mellé Németország fog meghívást kapni az Európa-Kupában való részvételre. Ebben az esetben jelentős értékkel gazdagodna a küzdők mezőnye.

Szék - sport

(CLUJ-KOLOZSVÁR.) Kolozsvári mérkőzés eredmények: FTC—Solid 173:166 (13 játékos), Remény—Székelység 159:76 (10 játékos), Standard—Jóbarát 232:199 (14 játékos).

Matador—Székelység mérkőzés lesz vasárnap este a Kovács-pályán.

Magyarország 1938-ik évi csapatbajnokságát és Budapest kerületi bajnokságát az Előre nyerte meg. Az országos bajnokságot nyolcas csapatokkal játszották, ebben második a ceglédi MOVE, harmadik a BSzKRT csapata lett.

Sársaság

( ) Hangverseny a Kolping Legényegyletben. A kolozsvári Kolping Legényegylet szimfonikus zenekara 1938 december 4-én, vasárnap este 8-kor az egyesület dísztermében (Baron L. Pop ucca 3.) hangversenyt rendez. Zattler Sándor karnagy vezetésével a legnagyobb ambícióval készül a zenekar erre a hangversenyre, hogy a n. é. közönség elismerését, mint eddig, most is kiérdemelhesse. Jegyek előre vált hatók az egyesület gondnokánál.

( ) Teasztély. A ruházati, textil és bőripari munkások szakszervezete november 27-én, vasárnap este 6 órai kezdettel teasztélyt rendez a Miron Costin 7. sz. alatti otthonának dísztermében.

( ) A kolozsvári építőipari és festőmunkások folyó hó 27-én, vasárnap reggel 9 órakor az Építőmunkás Otthonban rendkívüli szakmai közgyűlést tartanak. A közgyűlésen részt vesznek az építőiparban dolgozó összes munkások, ezenkívül Nagyvárad, Szatmár, Dés és Máramarosziget építőipari munkásainak a delegátusai is. A rendkívüli közgyűlés teljes sikere érdekében úgy az építőipari munkások, mint a festőmunkások szakszervezeteinek a vezetőségei minden előkészületeket megtettek.

( ) A kolozsvári sütő, cukrász és élelmiszei iparban dolgozó munkások folyó hó 27-én, vasárnap délután 4 órakor az Építőmunkás Otthonban az új szakszervezeti törvény értelmében alakuló közgyűlést tartanak. A közgyűlésen a tartományi küldöttek, valamint a bukaresti központi kiküldöttek is részt vesznek.

( ) Orvosi előadás nők részére. A Munkás Atheneum női szakosztályának a rendezésében dr. Maria Puscariu orvosnő folyó hó 30-án, szerdán este 8 órakor az Építőmunkás Otthonban „A női betegségekről és annak megelőzéséről” előadást tart. Belépti díj nincs.

( ) Ma este az „Alfa” szövetkezet „székelyszöttek” teasztélye. A maga nemében teljesen egyedülálló kísérletet végez a székek szöttek propagálása érdekében az „Alfa” szövetkezet. Ma, szombaton este a Méhkas szövetkezet helyiségében (Unirii-tér 13. I. em.) „székelyszöttek” teasztélyt rendez, amelynek nagy szenzációja az lesz, hogy azon a táncosok kizárólag székelyszöttekből készült ruhákkal fognak megjelenni. Ezenkívül ruha szépségverseny is lesz értékes díjakkal, kitűnő zene és minden egyéb, ami kitűnő szórakozáshoz szükséges. A szövetkezet vezetősége az estélyre ezután hívja meg a szöttek iparpartfogóit és kéri a közönséget, hogy azon lehetőleg szöttek ruhában jelenjenek meg. Kezdeté este 9 órakor.

— Tovább folyik a „tisztogatási hadjárat” Palesztinában. Jeruzsálemből jelentik a DNB. ügynökség: A jeruzsálemi katonai törvényszék halálra ítélte a jaffai kerület egyik arab lakóját. Egy másik arab halálát ítélték az angol főbiztos életfogytiglani kényszermunka-büntetésre változtatva. Lidda közelében egy arab rendőrfelügyelőt szolgálatlajléstése közben megölték Jaffában a helyzet ismét súlyossá vált. Az angol katonai parancsnok intézkedése folytán. A főparancsnoknak jelentették is, hogy a város lakossága sokat szenved az ok miatt a tüntetések miatt, amelyek egy legutóbbi incidensből kifolyólag érték.

Rádió

VASÁRNAP, november 27.

Bucuresti. 8,30: Ritmikus torna, rádió-hírek, reggeli hangverseny, háztartási és orvosi tanácsadó. 9,55: Istentisztelet, templomi zene, prédikáció. 13: Időjelzés, kulturális és sporthírek. 13,10: Victor Predescu zenekara. 14,10: Hírek. 14,30: Hangverseny. 15,05: Előadás. 15,35: Énekkar. 15,50: Hírek. 16,10: Énekkar. 16,45: Katonai előadóművészek órája. 17,45: Román tánczene. 18: Időjárásjelentés. 18,02: Előadás. 18,17: Hangverseny. 19: Színelőadás. 22: Sport-hírek. 22,15: Román dalok. 22,40: Th. Sibiceanu, Sile Dinicu zongoraszámok. 23: Rádió, sporthírek. 23,15: Hangverseny.

Budapest. 10.30: Hírek. 11: Egyházi ének, szentbeszéd. 12.15: Evangélikus istentisztelet. 13.30: Zenekar. 14: Hírek. 15: Előadás. 15.20: Hanglemezek. 16: Gazdasági előadás. 16.45: Magyar nóták cigányzenével. 17.30: Előadás. 18: Zongoraverseny. 18.35: Elbeszélés. 19.05: Szalonzene. 20: Hírek. 20.25: Ének tárogató kísérettel. 21: Sporteredmények. 21.10: Pálmai Ilka-est. 22.20: Cigányzene. 22.40: Hírek. 23.45: Zenekar. 1.05: Hírek.

Budapest II. 20.30: Csevegés. 21.10: Hanglemezek. 22: Hírek.

Kalandos multu orosz hadifogoly a katonai törvényszék előtt

(CLUJ—KOLOZSVÁR.) Kalandos multu ember szerepelt most a katonai törvényszék előtt Sceda Petrovici samarai oroszországi férfi személyében. A lakatosmesterségű férfi 1915-ben osztrák-magyar hadifogságba esett. Itt az esztergomi fogolytáborba osztották be, majd később egy eszéki birtokosnak a horvát határszélen levő uradalmába került. Később azonban honvágy fogta el és elhatározta, hogy hosszú éveket multu, visszatér hazájába, Szerbiába. Ezért tiltott uton átlépte a magyar határt, majd Csehszlovákiába, onnan Lengyelországba szökött és éppen Ukrajnába akart menni, mikor a lengyel határőrök elfogták és a kolomeai törvényszék elé került, amely elítélte. Büntetésének kitöltése után Csehszlovákiába, onnan Magyarországra, végül pedig Romániába került, ahol most két hónapi elzárás-büntetést kapott, tiltott határátlépés miatt.

Az egész világon több millió beteg...

közönségségét a világhírű Gastro D. gyógyszernek. Máj- és epebajok, gyomorbetegségek, görcsök, ideges gyomorbetegségek esetében hatása rendkívül. Ez a gyógyszer egy Amerikában felfedezett gyógynövény kivonatával készül és az összes fent felsorolt betegségeknek azonnali enyhülést és rövid időn belül egészségét biztosítja.

Tekintettel arra, hogy közvetlenül a központi és vegetatív idegrendszerre hat, amelyek a legtöbb esetben közvetlen okai az emésztőszervi megbetegedéseknek, az idegrendszer különböző zavarainak esetében is nagyon kedvező hatást fejt ki.

Gastro D. kapható gyógyszerárakban és drogériákban, vagy megrendelhető 135 lej utánvétel mellett Császár E. gyógyszerárában, Bucuresti, Calea Victoriei 124.

Pánik egy gyermekelőadáson: 7 halott, 30 sebesült

(GUAJAQUIL.) A Eden színházban gyermekelőadás közben pánik támadt, mikor egy fényképész magnéziumfény mellett akart felvételeket készíteni. Né hány száz gyermek volt a nézőtérén és a gyermekeket szülei is elkisérték. A vad tolongásban 7 kislányt agyontapostak és 30 súlyos sebesültet vittek a kórházba.

( ) Urvacsoraosztás. November 27-én, Advent első vasárnapján délelőtt 10 órakor a református templomokban urvacsoraosztással egybekötött istentisztelet lesz.

Fakanállal verte fejbe felebbvalóját a katonaszakács: egyévi elzárást kapott

(CLUJ-KOLOZSVÁR.) Ez év tavaszán hangos jelenet zajlott a lovas-vadászok helyőrségének kaszárnájában. Mayer György napos káplár kora reggel az ezred konyhájára ment, hogy ott ellenőrizze a munkálatokat. Itt meglepetéssel vette észre, hogy a tea igen keserű. Mikor megkérdezte Buda Gherasim szakácsot, hogy mi ennek az oka, a szakács azt felelte, hogy félretett egy kis adag cukrot. A káplár ekkor rászólt a szakácsra, hogy öntse bele az egész cukrot a teába. A kérdés felett vita keletkezett a káplár és a szakács között, aki nem akart a felszólításnak engedelmessé válni. Végül is a szakács szidalmazni kezdte a káplárt, aki ekkor nekilökte a szakácsot a teasedénynek, amely felborult. Ez annyira feldühítette a szakácsot, hogy egy kezűbe eső fakanállal fejbeverte a káplárt. Felebbvalójának bántalmazása miatt eljárás indult a katonai szakács ellen, akinek ügyével tegnap foglalkozott a katonai törvényszék. A tárgyalás folyamán Buda védője, Ilarie Popescu ügyvéd-kapitány azt bizonyította, hogy a vádlott nem szándékosan ütötte meg a káplárt, hanem csak ráesett. A törvényszék rövid tanácskozás után egyévi elzárásra ítélte a magáról megfélemlített katonát.

Mit mond a polgármester az új városháza felépítési tervéről?

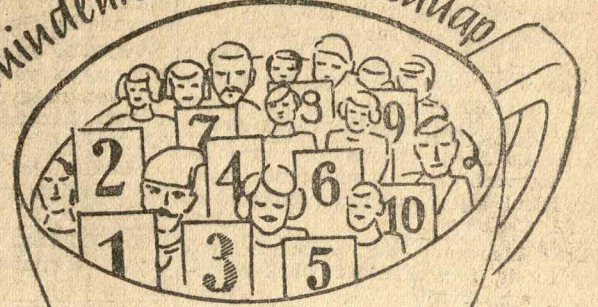
(CLUJ-KOLOZSVÁR.) Tegnap délután megírtuk, hogy a polgármester új városháza építését vette tervbe. Megírtuk azt is, hogy az e célból összehívott értekezleten mindenik felszólaló más területet javasolt az új városháza felépítésének céljára. Tekintettel az ellentétes véleményekre, tegnap felkerestük Bornemisa Sebastian polgármestert és megkérdeztük, hogy az értekezlet után milyen vélemény alakult ki benne az új városházának elhelyezésére vonatkozólag.

— Eppen a felszólalások ellentétes voltára semmilyen véleményt nem tudott kialakítani. Így egyedül helyesnek azt látom, hogy a polgármesteri hivatal pályázatot írjon ki építészmérnökök részére, hogy azok megvizsgálva Kolozsvár különböző területeit, maguk adjanak valamilyen irányelvet az építésre vonatkozólag. Ezt a pályázatot valami megfelelő jutalommal akarnám díjazni, hogy a mérnökök komoly gondal vizsgálják felül mindazokat a területeket, amelyek e célból szóba jöhetnek, ugyanakkor pedig készítsenek vázlatot arra vonatkozólag is, hogy az új épületben milyen hivatalokat lehetne elhelyezni. Addig, amíg az építészekről ezt a szakvéleményt meg nem kapom, a kérdéssel érdemileg tovább nem foglalkozhatom.

(dr.)

Tejeskávé

mindenkinek és mindennap

Kneipp-ből és Franck-ből

A falusi Messalina két sihederrel meggyilkoltatta a férjét, aki már nem akarta tűrni kicsapongásait

(PÁRIS.) Egész Franciaország izgatott érdeklődéssel figyeli azt az esküdt széki tárgyalást, amelynek vádlottjai Manin Gabrielné, egy feltűnően csinos, 32 éves asszony és egy Tortel Henrik nevű falusi legény. Az ügyészség vádjára szerint az asszony a legénnyel meggyilkoltatta férjét.

A meggyilkolt gazda testvéröccse azonban nem nyugodott bele a nyomozás eredménytelenségébe, személyesen kezdett nyomozni és nemsokára olyan sok terhelő adatot szedett össze az asszony ellen, hogy feljelentése alapján új hivatalos nyomozást indítottak meg. Ennek során Maninné és Tortel beismerő vallomást tettek. A bűntény harmadik szereplőjét, Puzint már nem lehet felelőssé venni, mert a fiatal legény nem bírta elviselni lelkiismeretfurdalásait és időközben felakasztotta magát.

Hét esztendő múltán most került a szenzációs bűnyű a privát esküdtbíró elé. A tárgyalásra tömegesen vonultak fel a falubeliek és a szomszédok, akik valamennyien súlyosan terhelő vallomást tesznek a falusi Messalina ellen. Ítéletre előreláthatólag csak a hét végén került sor.

A vádirat adataiból megdöbbentően

Ne tévessze össze Stella olcsó árait!

1 mtr. Chifon vászon Lei 18	1 mtr. Eponzs flanel . . . . . Lei 39
1 mtr. Ingzephir 16	1 mtr. Duplaszéles szövet 59
1 mtr. Tenisz 23	1 mtr. Duplaszéles angoraszövet „ 79

Kelengyevásznak, damasztok és asztalgarniturák óriási választékban.

Stella Cal. Reg. Ferdinand 24. udvarban

Reuter jelenti:

(LONDON.) Henderson berlini brit nagykövét mütéten esett keresztül és gyógyultán hagyta el a kórházat. Állomáshelyére azonban néhány napig még nem térhet vissza.

(DIREDAUA.) Az abesszin alkirály jelenlétében Diredauában megnyitották az első aethiopiai cementgyárat, amelynek nagyságában Európában is alig akad párja, mert naponta 1500 méterhátsát fog termelni.

(LONDON.) A német-angol hitelegyezményt 1939. július 1-ig meghosszabbították.

(BERLIN.) A nyári idényre leszerződött 30.000 olasz mezőgazdasági munkás tegnap elhagyta Németország területét.

(BERLIN.) Pyrow meglátogatta a tempelhofi repülőteret és ott két kísérleti repülésen is részt vett.

(VARSO.) A most összeült Sejm első tárgyalásra e hó 28-ára hívták össze.

(LAS PALMAS.) A Las Palmas-Rió de Janeiro repülőjárat egy személyszállító gépe lezuhant, 4 utas és 3 kiszolgáló szörnyen haltak.

(BORKUM.) A Max Behrend német teherhajó tegnap megmentette egy veszélybe került szovjet gőzös legénységét.

(WASHINGTON.) A munkanélküliség megszüntetése céljából megalakult bizottság tegnap megkezdte állandó jellegű tanácskozásait.

(PÁRIS.) Lebrun köztársasági elnök tegnap megnyitotta a repülő kiállítását. Felhívást keltett, hogy azon nem vett részt Oroszország.

(BERLIN.) A „Kraft durch Freude“ (erő az öröm által) egyesület tegnap ünnepelte meg fennállásának 5-ik évfordulóját.

(BERN.) Aláírták a magyar-svájci kereskedelmi egyezményt.

(UJPEST.) Ujpest városi tanácsa elhatározta, hogy 10 menekült kárpátorosznak ad lakást és teljes ellátást.

(VARSO.) A hatóságok tegnap letartóztattak egy Tukier Waruch nevű egyént, akiről kiderült, hogy futárszolgálatokat végez a szovjet és a csehszlovákiai kommunista párt között.

(LA PAZ.) A bolíviai kormány kihirdette az ostromállapotot. Az intézkedést egy az elnök ellen felfedezett merényletben jeleli meg.

(GOSSLAR.) Darrée földművelésügyi miniszter tegnap fogadta a német parasztnép külföldi résztvevőit.

(JOHANNESBURG.) A jobb és baloldaliak között nagyobb összetűzés támadt egy népgyűlésen. Az összetűzésnek 2 halálos áldozata van.

(MEMEL.) Két ismeretlen litván megtámadott egy memelvidéki németet és lelőtte. A tettesek elmenekültek. A politikai merénylet igen nagy feltűnést keltett.

sötét regény körvonalai bontakoznak ki. A Manin-házaspár Chanteperrix faluban lakott és a házasságból három gyermek született. Az asszony sohasem vette komolyan a hitvesi hűséget, az egész környéken tudtak kalandjairól és maga a férj is többször hangoztatta nyers őszinteséggel: nem hiszi, hogy gyermekeinek valóban ő lenne az apja. Manin utóbb már szigorúan lépett fel, mire az asszony elhatározta, hogy akadémikusod férjét eltéteti láb alól. Ebben az időben különösen két fiatal legény, a 17 éves Puszin Pál és a 19 éves Tortel Henrik legyeskedtek körülötte.

A két siheder annyira az asszony démoni befolyása alatt állott, hogy gondolkodás nélkül teljesítették minden kívánságát. Az asszony felbujtására a két legény megölte Manin gazdát és holttestét az Isere-folyóba dobták, ahonnan csak körülbelül egy hét múlva halászták ki. A gyilkosság még 1931-ben történt, de a rendőri nyomozást akkor olyan felületesen folytatták le, hogy Maninné ellen még vádat sem emeltek. Maninné egy ideig még a faluban maradt, de mivel megindult ellene a suttogás, hamarosan beköltözött a városba, ahol egy munkással élt közös háztartásban. De a munkást is éppen úgy megcsalta, mint annakidején a férjét.

Megölte törvénytelen gyermekét a falu legszebb lánya

(CLUJ-KOLOZSVÁR.) Szomorú és tragikus esemény történt a kolozsmezei Strámb községben Florica Pop a falu legszebb leánya már hosszú idő óta viszonyt folytatott a falu egyik legényével. A viszonynak gyümölcse lett, a leány a kisgyermekét világra hozta, de nem sokkal később anyjának segítségével eltette láb alól. Az eset a csend őrség tudomására jutott, amely bevezette a nyomozást és megállapította mindkettőjük bűnösségét, letartóztatta őket és átadta a helyi ügyészségnek.

Nagybeteg XI. Pius pápa

(VATIKÁNVÁROS.) Osservatore Romano.) A Szentatya tegnap reggel, amikor fogadószobájába akart vonulni, hirtelen rosszul lett és elájult. Azonnal hozzáhívták dr. Milani tanárt, kezelő orvosát, aki megállapította, hogy a pápának szivizom gyulladása van és állapota nagyon komoly. Később a Szentatya mellé hívták Lauri bíborost is, hogy szűkség esetén feladja a nagybetegnek az utolsó kenetet. Erre azonban még sem került sor. Betegágyához nem is engedtek más, mint az orvost és Lauri bíborost. Délutáni orvosi jelentés szerint a Szentatya állapota némileg javult, de még mindig megvan az ok az aggodalomra, mert a szivműködés nem kielégítő és a pápa előrehaladott életkora miatt is.

Legújabb jelentések szerint a Szentatya állapota az éjszakai órákban újból rendkívüli súlyosra fordult. Tüdőgyulladás lépett fel és a láz elérte a 40 fokot. Mivel a katasztrófa bekövetkezésétől tartanak az összes bíborosokat felhívták, hogy maradjanak a városban.

Apróhirdetések

ADÁS-VÉTEL

NŐI Singer gép sürgösen eladó. Str. Elisabeta 34. földszint 5. (3655)

HASZNÁLT rádiók, ruhák, ékszerek, órák, fényképezőgépek, hangszerek, stb. olcsón eladók részletfizetésre. Comisiou. Str. Matia. (N866)

ELADÓ villanegyedben 2 szoba, konyha, speiz, ára 160 ezer lej, fele bankteher. Értekezni a főposta Intendánsánál. (3416)

ELADÓ 1.5 HP villanymotor, transzmisszió, habverő-gép, zománczott vas-kályha. Mind kifogástalan állapotban. P. Unirii 22. Csekénél. (3664)

KERESEK áramvonalas jókarban levő gyermekkosci, féregmentest. Park-szanaszatórium, I. em. 6. ajtó. (3639)

RÖVID zongora olcsón eladó. Cal. Marechal Foch 123. (3669)

TALIGA, kétkerekű, használt, olcsón eladó. Cal. Dorobanților 118. (CFR garázs mögött.) (3673)

ELADÓ jó egyeskocsi, hám, üzleti rolló, vasúti. Str. Mărășești 42. (3674)

URAK, fehérneműt készen és méret után olcsón, részletfizetésre is kapható. Str. Decebal 10, hátul az udvarban. (3675)

ZONGORA kitűnő gyártmányu, rövid, fekete, eladó. Str. Calvin 14. (3678)

GYERMEKKOCSI mély és sport eladó. Cal. Moșilor 25., ajtó 14. (3679)

EGY Neumann gép eladó. Str. Fierului 55. sz. (3681)

2500 PÁR cipő nagyon olcsón eladó, páronként is. Popular cipőáruházban, Cal. Regele Ferdinand 10., udvaron. Berendezés, üzlethelyiség átadó. (3682)

2 KONYHA, 3 szoba, éleskamra eladó. Str. Pop Cicio 180. (3683)

SZÉP egresfák olcsón eladók. Str. Dorului 3. (3685)

Tollpárnát,

matracot, paplant, libatollat, lószórt, gyapjút prima minőségben legolcsóbban kaphat. Roletta szerelést olcsón vállalunk

PLAPOME MODERNE

Cluj, Str. Vlahuța 2. Tulajdonos: Hirsch Ernő.

RÖVID barna csikó kabát és fekete breichwanz fazon és sapka eladó. Cal. M. Foch 32. ajtó 3. (3686)

ELADÓ olcsón nem modern szobabutor, (ágy, éjjeliszekrény, ruhaszekrény, asztal 2 székek, márványlappal kredenc.) Calea Regele Ferdinand 40. (Maloasă 27.) özv. Danczingerénél. (3637)

ELADÓ finomkivitelű kombinált szekrények, teleháló, ebédlőberendezés, rökamier, modern fotelek, műasztalos, Str. Fr. David 3. (3692)

KÖSZÉNSALAK száraz kapható. Str. Cernăuți 36. (3693)

PÁRNATOLL és kevésbé használt női ruhák eladók. Str. Aurel Vlaicu 11. (3694)

MEGVÉTELRE keresek jókarban levő vaskasszát. Fabrica de capace, Cal. Reg. Ferdinand 25. (3698)

NIKKELEZŐ, dinamo gerjesztővel együtt olcsón eladó. Fabrica de capace, Cal. Reg. Ferdinand 25. (3697)

ELUTAZÁS miatt sürgösen eladó egy házas telek, mely áll szobából, konyha, beton pince, fűskamra, gyümölcsfák. Ára 85.000. 9 és fél széles, 53 hosszú adóssággal. Str. Maramuresului 62. (3701)

ELADÓ könyvszekrény, karosszék, kis asztal és pól. Megtekinthető: Erdélyi Bank, Expediția. (3704)

SÜRGÖSEN eladó házhelyek Tisztviselő telepen 58.000 lejtől 250 ezerig. 10 részletre is, víz és csatornával. Ért.: Str. Amos Fráncu 9. (3705)

SÜRGÖSEN eladó gyümölcsöskert a Bé kásban 40 ezer lejért, folyóvízzel, részletre is. Érd.: Str. A. Muresan 98. (3706)

TISZTA új Kapss rádió eladó. Megtekinthető vasárnap egész nap, többi napokon este 8 után. Str. Radu I. Weisz. em. (3711)

ESZTERGAPAD, kéziszerszámok eladók. Rádiók 1000 lejtől. Leitner, Str. Baritiu 12. (3714)

KOMBINÁLT szekrény rökamier és egy schöberl fotel sürgösen eladó, asztal és négy szék. Str. Masiniștilor 20. (3719)

EGY 3x2 Orion rádió és egy új rökamier eladó. Str. Masiniștilor 18. (3720)

FÉRFI szabó és más női varrógépek olcsón eladók. Cal. Traian 51. (3721)

ELADÓ ház, 2x2 szoba, 1 szoba jövedelme 10-12 százalék. Ügynökök kizárva. Cím a kiadóban (3722)

OCSKA butor eladó és egy öntött vas-kályha. Str. Ep. N. Popea 3. (3723)

VÉSZEK jókarban levő használt román és magyar könyveket, Színházi Életet, pengős, félpengős regényeket. Cal. Reg. Ferdinand 63. Anticarie. (3727)

ELADÓ ház, vagy elcsereálném kisebb, nagy biedermeier szalon, facsillár, kombinált nagy ruhaszekrény, ágyak, ebédlő berendezés. Str. Cicio Pop 37. (3728)

VÉSZEK mindenféle pince, padlás lomot, u. m. vasat, butort, ruhát, papírt, könyvet, rongyot és mindent. Levelezőlap hívásra házhoz megyek. Klein Lázár. P. Abator 3. (5730)

ELADÓ olcsón új szelzonok 90/185 méret. Kárpitos munkákat vállalok. Klein P. Abator 3. (3731)

KALOTASZEGI függöny, dupla ágyterítő és cimbalom eladó. Str. Minerilor 23. (3732)

VADONAT új tele és keményfaháló eladó. Str. Petru Rares 10. (N952)

HATCSÖVES, fehér Zefir kályha eladó. Bădescu 18. sz. (N953)

FAVÁGÓGÉP üzempépes eladó. Str. Duca 7. em. ajtó 8. (N955)

MÉLY gyermekkosci eladó. Str. Cicio Pop 66. (volt Pata u.) (N954)

ELADÓ ház P. Unirii mellett, két szoba, konyha, előszoba, fürdőszoba, szuterin, pince lej 275 ezer. Str. Gorun 11. (N956)

KÉT rökamier, antik kettőságy, antik könyvszekrény eladó. Str. Iorga 16. földsz. (3733)

JÓKARBAN levő mély gyermekkosci eladó. P. Gh. Sion 4. Mody. (N961)

ELADÓ szalagarnitúra, leányka macskó nadrág. Str. Văii 5. (N966)

ELADÓ alacsony termetű fekete férfi télikabát. Str. N. Iorga 3. 14. (N967)

NE VÁSÁROLJON órát, briliáns, arany, ezüstműt és **NE ADJON** el aranyfogat, használt ékszer, míg meg nem győződik **ORLOV** áraitól (Főpostával szemben). Al kalmi briliáns, gyémánttárgyak, ezüst gyertyatartók rendkívül olcsón. (N968)

MENYASSZONYOK. Szép, nagy libatoll párnák kaphatók. Str. Florilor 5. (N970)

UJ ház eladó 660 nm. területen. Str. Trandafirilor 1. (3715)

ELADÓ Str. Ioan Mocioni 6. számú 3 szobás, teljes komfortos ház, esetleg május 1-től kiadó. Értekezni ugyanott délután 2-4 óra között, este 7 után. (T1635)

RIDIKÜLÖK 26 lejtől, téli pulloverek 200 lejtől, női selyemharisnyák 56 lejtől Sipoș végkiárúsításán, Cal. Reg. Ferdinand 8. (T1633)

„NATIONAL” kasszát keresek. Cím a kiadóban. (3733)

ELADÓ Str. Rovineban 700 négyzetméteres telken szoba, konyha, speiz. Ára 160.000 lej. Értekezni Str. Horia 27. (3735)

GYÜMÖLCSFÁK enyediék államilag ellenőrzött, cianozott, ólomzárólt prima minőségben. **Körtefa** különlegességet, óriás birskörték nálam szerezhetők be. Griger, Str. Reg. Carol II. 39. (3737)

DANIEL vagy oszlopkályha megvételre kerestetik. Str. Andrei Ady 6. (3739)

6 lámpás modern rádió eladó. Ért.: Cal. Lunga 2. vendéglőben. (3740)

ELADÓK új boroshordók: 14/50 és 2/1200 l. és masszív üzletberendezés két pulttal. Értekezni: P. M. Vietazul 25-a, borpincében. (3741)

FILE ebédlőabrosz (nagy), filé hármass függöny eladó. Cal. Traian 31, ajtó 11. (3742)

KERESEK megvételre paradicsomot üvegben és többféle savanyúságot. P. Tana Ionescu 6. (N973)

ZONGORA rövid bécsi gyártmány eladó, Szabó, Str. Memorandului 15, földszint első ajtó. (N975)

ELADÓ használt női ruha, férfi ruha, cipő. Cím a kiadóban. (N980)

20.000 lej, jó pénz, elutazás végett sürgösen eladó. Str. Horea 134, Szűcs. (3751)

SZÉP róka olcsón eladó. Herskovits, Cal. Reg. Ferdinand 67. (3752)

ALLÁST KERES

KÖZÉPKORU urinő békés kis otthon keres, háztartás vezetést vállal. Cal. Decebal 44. (3662)

TÖBB éves bizonyítvánnyal perfekt főzőnő nagyobb uriházhoz ajánlkozok dec. 1-ére, esetleg bejárna főzni. Str. Hasdeu 9. (3743)

HIVATÁSOS ápolónő (sora de ocrotire) beteg mellé, gyermekgondozónak ajánlkozok. Vidékre is megy. Str. Cap. Ignat 38. (V3744)

ÉRETTSÉGIZETT román, magyarba perfekt garanciával rendelkező urilány kezdő irodai állást keres. Cimeket „Tó rekvő” jellegre. (3748)

4-5000 lej garanciával számológépi állást keres. Cím a kiadóban (3747)

ALLÁST KAPHAT

ÁRVALEÁNYT felveszek mindeneknek. Str. Avram Iancu 3., földszint ajtó 8. (3663)

JÓCSALÁDBÓL való román fiu tanulónak felvétetik. Ékszerműhely, Str. O. Iosif 1. (3670)

KENYÉR és süteménykihordót keresek. Ugyanott kenyérhulladék disznónak eladó Str. Haiduc 2-a. Deák. (3695)

ÜGYES takarítónő azonnalra felvétetik. Park szálloda. (3696)

PERZSA szőnyeg szövőleányt felveszek. Str. Iorga 17. (3702)

KEFEKÖTÉSZETBE jó szőr és ecsetmunkás, behúzáshoz leányok felvétetnek. Cal. Traian 34. (3716)

INTELLIGENS nő, vagy férfi lakást kaphat. Cal. Reg. Ferdinand 14. (3717)

HÁZMESTERT keresek, gyermektelen házaspárt bérháza. Vizszerelők előnyben. Cal. Reg. Ferdinand 93. (3724)

GYERMEKSZERETŐ intelligens német kisasszonyt keresek délutánra. Str. Fântânelei 53. (3703)

PERZSASZŐNYEG szövőnőt keresek. Tebei 18-a. (N960)

KERESEK azonnalra 5 éves fiu mellé kisasszonyt, esetleg óvónőt. Cím: M. Foch 65. (N963)

KERESTETIK ügyes román szakácsnő intézet részére. Érd.: Cal. Reg. Carol II. 38. (N964)

SZÜCSSEGÉDET vagy nőt, fiatalat azonnalra felvesz Szalay blánar Turda. (VT1636)

RENDES bejárónőt irodakaritáshoz felvesz Mercantil, Str. Berde 2. (3738)

ROMÁNUL tudó kiszolgálófiut és mindenes szakácsnőt azonnal felveszünk. P. Mihai Viteazul 9. (3745)

EGY jócsaládból való fiu cukrásztanulónak felvétetik, Piata Mihai Viteazul 17. (3746)

BEJÁRÓNŐ becsületes, tiszta, reggeli három óra: munkára felvétetik. Csobán. Str. Bob 13, I. 6. (N976)

ÜGYESEN kézimunkáló kislányokat felveszek. Tusi-szalon, Cal. Reg. Ferdinand 8. (N978)

KIFUTÓFIU 14-16 éves december elsőjére felvétetik. Cal. Regele Ferdinand 70. Portásnál. (3750)

KÜLÖNFÉLÉK

ÁRVERÉS. A cluji Gazdak Bankja rt 1938. december 13-án délután 4 órakon zálogházi árverést tart. Igazgatóság. (3666)

SCHAFFHAUSEN duplafedelű férfi aranyórát elloptak. Nyomravezető jutalorban részesül. Str. Dragalina 86. (N965)

ALABÁSTROM-művek gyártásához 10.000-20.000 lejes társat (nő) keresek. Cím: Csákvári Irén Turda, Str. Stefan cel Mare 58. (V3736)

SZABÁSZAT tanítása Gelth Edit v. ipariskolai tanárnőnél, Str. Regalá 38. (N974)

SZABÁSZATI kurzus kezdődik Lővy-szalonban. Str. Bob 13. I. (N977)

KIADÓ LAKÁS

GARZON lakás fürdőszobával kiadó. Babes ucca 19. (3665)

KAPUALATI butorozott szoba, előszobával külön bejárat és egy pafefon Kolumbia és 3x1 rádió eladó. Str. Cotita 3. (3677)

KIADÓ feleárbán ujonnan épített szoba előszoba, konyha, speiz. Str. Pop Julian 4 Str. Grigorescu 53. mellett. (3680)

KÜLÖNBEJÁRATU elegánsan butorozott szoba fürdőszoba használatlalt 1-2 kimondottan uri lakónak kiadó. Str. Vidu 2., et. II. (Str. Andrei Muresan negyed). (3684)

ÖZVEGY tanítónő komoly urinő lakótársnót keres. Str. Dragalina 21. (3688)

SZOBA, konyha kiadó. Str. Albinei 76. (3690)

EGY üzlethelyiség kiadó. Str. Dragalina 4. a háztulajdonosnál. Ugyanitt egy kifőzésre alkalmas főzőkemence eladó. (3599)

KOMOLY urinő lakást kaphat, estleg ellátással. Érd.: kalapszalomban, P. Unirii 15. (3700)

KIADÓ kétszobás, komfortos lakás. Ért. Krámer. Str. Elisabeta 4. (3708)

BUTOROZOTT szoba tisztviselőnek, v. kereskedelmi alkalmazottnak kiadó. Str. Măloasă 19. (3707)

VENDÉGLŐ kiadó. Cal. Lunga 12. (3709)

VILÁGOS, fűthető, két részből álló szuterin helyiség kiadó. Str. Stroescu 7-b. (3713)

KORCSMAHELYISÉG azonnal kiadó Cal. Reg. Carol II. 150. (3710)

EGY nagy szoba azonnalra kiadó Str. Elisabeta 32. Érd.: házfelügyelőnél. (3712)

PIATA Unirii nagyon szép 2 szoba, konyha, fürdőszobás lakás olcsón azonnal kiadó. Leveleket „Olcsó” jellegre kiadónak hivatalba. (N957)

KIADÓ két szoba irodának, esetleg butorozva külön-külön is. Str. Reg. Maria 38 I. (N959)

ELEGÁNSAN butorozott szoba kiadó. Str. Iorga 2. I. em., ajtó 9. (N962)

MODERN garzonlakás szoba, előszoba, fürdőszoba jan. 1-re kiadó. Str. I. Duca 3. (N971)

SZERÉNYEBB igényű uriember lakást, teljes ellátást kaphat urinőnél. Str. Flutu rilor 14. (T1634)

SZOBA, konyha havi 350 lejtért kiadó. Str. Rahovei 21. (3718)

SZOBA, konyha kiadó. Str. Axente Sever 27. (3726)

KÜLÖNBEJÁRATU, butorozott szoba, fürdőszoba használatlalt kiadó. Str. Bălcescu 17. (3729)

KIS szoba, konyha lakásnak vagy műhelynek azonnal kiadó. Str. Memorandului 11. (N979)

EGY szoba, konyha 500 lejtért kiadó. Str. Episcop N. Popea 5. (3749)

LAKÁST KERES

ÜRES szobát előszobával, vagy két szobát központban orvosi rendelőnek keresek. Előszoba lehet közös. Cimeket Anca könyvkereskedésében. (3676)

— **MEGHALT WINTERNITZ SEÉSZPROFESSZOR** Budapestről jelentik: Dr. Winternitz Arnold, a híres budapesti sebészstanár 68 éves korában meghalt.

— **BEVONJÁK A BENES ARCKÉPEVEL ELLÁTOTT CSEH POSTABÉLYEGEKET.** A prágai csehszlovák postaigazgatóság hivatalosan közli, hogy a közözhajnak engedve, bevonják mindazokat a bélyegeket, amelyeken Benes volt elnök arcképe látható.

SIKÁTOR

Marton Lili, a méltán népszerű Kolozsvári író nő vigjátékát mutatja be hétfőn este színtársulatunk együttese. A vigjáték a színház és a Helikon közös drámapályázatán tünt fel, a bíráló bizottság egyhangú véleménye szerint a Sikátor egészen elsőrendű írói munka, amelynek kedves meséje, nagyszerűen meglátott tipikus figurái s elejétől végig áradó eleven humora biztos sikerre tarthatnak számot.

Hétfőn, kedden és szerdán van egy-

előre műsoron a Sikátor, s a színház biztosra veszi, hogy ez a bemutató meg fogja erősíteni a máris nagy sikerekre visszatekintő erdélyi színpadi irodalom tekintélyét. A Sikátor iránt mutatkozó széleskörű érdeklődés valóban indokolt s az is természetes, hogy az együttes, amelynek legkiválóbb tagjai alakítják a vigjáték főszerepeit, a szokottnál is lelkesebben állítja tehetségét a kitűnő Marton Lili darabjának szolgálatába.

Szombati és vasárnapi előadások

Szombat délután Ábrahám Pál Juliája van műsoron. Az előadást ifjúsági helyárrakkal tartják meg és délután 5 órakor kezdik.

Szombat este, vasárnap délután hatkor és este kilenckor Erdélyi Mihály óriási sikerű operettje, a Légy, enyém,

mint régen kerül színre. Az előjelek után itélve ezuttal is három zsúfolt ház tapsol majd a remek darabnak

Vasárnap háromkor először kerül színre olcsó helyárrakkal a Hatodik emelet amelynek most lesz a 21-ik előadása.

Hirek

NAPTÁR. 1938. November 27, Vasárnap. Róm. kat.: Em. sz. Maria, Advent. Prot.: Virgilius. Ort.: Sf. M. Iacob Pers. Izr.: 4 Kislev.

— KI ELŐFIZETÉSI ÁRAINK: Egész évre 550, félévre 280, negyedévre 150, egy hónapra 50 lej.

JÓESTÉT!

IGAZI ASSZONY
Nusi: Miért ruzsozod magad olyan lázasan?
Tusi: Egy nagyon fontos telefonhívást várok.
FINOM CÉLZÁS
Egy vidéki gazda új kertészt fogadott. Az első félnapon át észrevétlenül figyelte a munkást.
— Mondd csak, fiam — kérdezte tőle végül barátságos mosollyal — láttál már csigát?
— Láttam, tekintetes uram — felelte a kertész.
— Hát akkor — mondta a gazda — az a csiga bizonyosan szembejött veled, mert az, hogy utolérted volna, teljességgel lehetetlen...

— **Ügyeletes gyógyszertárak.** November hó 26-án szombaton reggeltől december hó 3-án szombaton reggelig a következő gyógyszertárak teljesítik az éjjeli szolgálatot: Biró, Uniriiter, Apostol Regele Ferdinand-ut, Palóczy, General Foch-ut és Holicska gyógyszertára, Motilor-ut.
— **Időjárásjelentés.** A bucurestii időjárásutató intézet jelentése: Kissé ködös idő, a hőmérséklet állandósulásával.
— **JÓ ÉS OLCSÓ BŐRT ÉS TALPAT** Kozák bőrzületben kaphat Cluj, Piața Mihai Viteazul 15.
— **Füzesséry Magda** festőművész tanítványok előkészítését akadémiai módszer szerint vállalja. (Tájkép, portré, csendélet, virágcsendélet stb.) Jelentkezni lehet minden szerdán és pénteken egész nap. Cal. Regele Ferdinand 71. sz.

Bükhasáb tűzifa
mázsánként 88. lej házhoz szállítva.
RAVAI FATELEP
Str. Trecoțoare 7. (C. Decebal mellett).
Telefon: 11-88.

— **Az Iparos Egylet Hölgyválasztmánya** a Karácsonyi Bazar és Háztartási kiállítását folyó év december 4, 5. és 6. napján mindenkor délelőtt 10 óra kezdettel nyitja meg Piața Unirii 23. szám alatt. Ezúton hívja meg a t. tagjait és az érdeklődőket, hogy minél nagyobb számu megjelenésükkel megtisztelni szíveskedjenek és vásárlásokkal az eredményt elősegítsék, a szegény iparosok és gyermekek karácsonyi felségélyezésének céljára, amelyet fáradhatatlan gondoskodással rendez Hölgyválasztmányunk.

— **Dr. Mátyás Terézia és Ákos** rendelőjüket áthelyezték Str. Reg. Maria 11. alá.
— **Szállítási kedvezmény a gyümölcs és mezőgazdasági termékeknek.** Bukarestből jelentik: Királyi törvényrendelettel a szálló, dió, friss és szárított gyümölcs, valamint a mezőgazdasági termékek kivitelénél a termelők szindikátusa bizonyos kedvezményeket kapott és ezenkívül a dió kivitelénél a kiviteli vám díjak tekintetében is bizonyos mérséklésben részesült.
— **Dél-Rhodézia miniszterelnöke** a bevándorlás ellen. Londonból jelenti a Reuter: Mint ismeretes, Hoare belügyminiszter egyik utóbbi rádióbeszédében többek között Dél-Rhodéziát is ajánlotta a zsidóság számára letelepedési helyül. Említett kolónia Mehel dominium miniszterelnöke ezzel kapcsolatban most nyilatkozatot adott a kérdésről és kijelentette, hogy a tartomány nem alkalmas a településre és így a terület a maga részéről kénytelen visszautasítani.

Siessen, amíg a készlet tart!!!
Katonaságilag engedélyezett
Rigó posztóáruházában • Cluj, Piața Unirii 5.
ELADÁS d. e. 9—12.
és d. u. 4—6-ig.
Minden elfogadható árban!!!
VÉGKIÁRUSÍTÁS

Kilenc évig furdalta a lelkiismeret a gyilkost

(LILLE.) Drámai körülmények között jelentkezett most egy gyilkos a lívini csendőrségen.
Belépett a csendőrségi épületbe egy harminc év körüli magas, erőteljes férfi és szaggatott hangon így szólt:
— Nem bírom tovább viselni a titkot. Kilenc évvel ezelőtt megöltem egy embert...
Aztán felzokogott és két óra hosszat sirt egyfolytában. A csendőrök hagyták, hogy kisírja magát. Különböző ismerték, nagyon derék, tisztességes embernek tartották, általános köztisztelőnek örvendett. Rémy Wilbrouck — ez a neve — végre lecsillapodott és a következőket beszélte el:
— Hallgassanak csak ide! Borzalmas dolgot követtem el kilenc évvel ezelőtt, 1929-ben. Megöltem egy barátomat, Emile Lancoinet. Örület volt. Politizáltunk a kocsmában, összevesz-

tünk, veszekedve mentünk haza. Lancoine egyszer csak odakiáltotta nekem:
— Naplopó!
Nem volt ez valami nagy sértés, de hát italos voltam, elvesztettem a fejem, nekimentem, megragadtam a nyakát és minden erőmből szorítani kezdtem. Mikor elengedtem, mint egy zsák, előre esett. Halott volt. Már éppen a barakk előtt álltunk ahol Lancoine egyedül lakott, oda behurcoltam a holttestet és felakasztottam, hogy azt higgyék, öngyilkosságot követett el. De azóta nincs egy pillanatnyi nyugtóm. Folyton magam előtt látom Lancoine arcát, akárhová megyek, mindenütt merőn néz rám és mintha vigyorogna. Az örület szélén állok. Nem bírtam tovább. Büntessenek meg...
A csendőrség azonnal letartóztatta az eddig köztisztelőben álló embert.

— **Elvágták a japánok a kínaiak utolsó ellátási vonalait.** Hangkongból jelentik: Nagy japán katonai erők elérték a hangkongi engedményes terület határát és itt súlyos harcokat vívtak a kínaiakkal. A harcok eddig az engedményes terület határain kívül folynak. A japánoknak sikerült elvágni a kínai negyedek utolsó ellátási vonalait.

— **A brit munkáspárt a fuzió ellen.** Londonból jelenti a Reuter: A brit Labour Party intézőbizottsága elhatározta, hogy nem fuzionál a liberális és a konzervatív pártok disszidenseivel (kilépett jeivel), hanem továbbra is önállóan folytatja ellenzéki politikáját.

— **Japán-német-olasz rádiószózatok.** Rómából közli a Stefani: A kommunistaellenes egyezmény évfordulójára való tekintettel Japán, a Harmadik Birodalom és Olaszország összes rádióleadóállomásain nyilatkozatok hangzottak el. A beszédekben Ciano gróf olasz, Arita japán és Ribbentropp német külügyminiszterek tartották meg romániai időszámítás szerint tegnap délután fél 12—fél 1 között. A szózatokat három nyelven: japánul, olaszul és németül közvetítették és utánuk eljátszották a három nemzet himnuszát.

— Az elismerten kitűnő
„CRÉME JOLIE“
különlegesség városunkban a következő üzletekben kapható: Gilovics és Papszt, P. Unirii 16., Konkoly Antal, Str. Reg. Maria 6., Goldstein Bodega, Cal. Reg. Ferdinand 16., Turós Bodega, Str. Memorandului 4, stb. Gyártja: „FORTUNA“ Frații Roxin pezsgőgyára, Oradea.

— **Erdei rabló lett egy 22 éves leány.** Belgrádból jelentik: Marburg közelében egy nyaralóhelyen a rendőrség egy 22 éves leányt tartóztatott le, aki pár nap pal előbb érkezett oda állítólag üdülés céljából és tanítónőnek adta ki magát. A rendőrség azonban csakhamar kiderítette, hogy tulajdonképpen szobalány és röviddel odaérkezése előtt rablótámadást követett el. Egy erdei uton rovolvert szegzett egy arrahaladó gazda melléne és kényszerítette, hogy minden pénzt adja át neki. Elfogatása után az utonálló bevallotta tettét és azt állítja, hogy detektívregények olvasása ébresztette benne azt a gondolatot, hogy rablótámadást kövessen.

— **A legszebb karácsonyi ajándék egy hangulatos virág csendélet.** Vételkényszer nélkül tekintse meg Füzesséry Magda festőművész kiállítását. Nyitva minden szerdán és pénteken egész nap. Cal. Regele Ferdinand 71. sz.

Prima tűzifa
kapható
Nierentfeld és Vigdorovits
cégnél
Cal. Reg. Carol II. No. 85.
Telefon: 2777.

— **Mióta ismerjük az üveget?** Berlinből jelentik: 1939-ben Németországban tartják meg a III. nemzetközi üvegkongresszust. A kongresszust ünnepélyes keretek között. Berlinben fogják megnyitni, majd pedig a résztvevők a német üvegipart fogják meglátogatni. A sziléziai és keletbajor üvegipar megtekintése után Münchenbe mennek, ahol a kongresszust ugyancsak ünnepélyesen befejezik. Ez alkalommal a müncheni Deutsches Museum technikai osztályában az üvegyártás történelmi fejlődéséről szerezhetnek ismereteket, mert ebben a muzeumban olyan üvegtárgyakat őriznek, amelyeket az assyriai ásatások alkalmával találtak és melyek 4000 évre visszamenőleg igazolják, hogy az emberiség már akkor is ismerte az üvegyártás titkát. Nem kis idő 4000 év.

— **Óceánrekorderek mint életmentők.** Amszterdamból jelentik: Förster sportvitorlázó és Grünwald társainak kíséretében kicsi és gyenge vitorlásával Newyork kikötőjét elhagyta, hogy az Atlanti óceánon átkelve, visszatérjen szülővárosába, Hamburgba. A vitorlás az átkelés utolsó szakaszában, az Északi tengeren igen nagy viharba jutott, dacára annak, hogy sikerült Amszterdam közelében egy kis holland kikötőt elérni és két személyszállító gőzösnek utasait megmenteni, miután a két tengeri hajót a vihar zátonyra juttatta.

— **Röntgen készülékekkel látják el az összes egészségügyi intézményeket.** A közegészségügyi minisztérium felhatalmazást kapott, hogy fokozatosan Röntgen-készülékekkel lássa el az összes intézményeket.

— **Köd akadályozza a Fekete tengeri hajózást.** Konstancai jelentés szerint a legutóbbi napokban a nagy köd sok zavart és késedelmet okozott a Fekete tengeren.

— **Súlyosan elítélték a hitleristák lelvését elrendelő tiszteket.** A salzburgi bíróság most itélkezett annak a három volt osztrák tisztnek az ügyében, akik 1937. júniusában elrendelték hat hitlerista lelvését. Stochmal vádlott büntetése 8 évi, Rozenkranz hat évi kényszermunka. A harmadik vádlottat felmentették. A cselekményeket gyilkosságra való felbujtás kísérletének minősítették, mert megállapítást nyert, hogy a Heimwehr tagjai gépfegyverrel lőttek a hitleristákra, anélkül, hogy bevérték volna tisztjeik parancsát.
— **Kiseb tüz a hadianyaggyárban** Bukarestből jelenti a Rador. A Fulmicon hadianyaggyárban az egyik motor tüzet fogott, majd robbanás történt. Szerencsére azonban a tüz nem volt veszélyes, amelyet gyorsan el is oltottak.

Disznótor,
küküllőmentő bor
Gebra-jazz,
Ingyen tombola.
NAGY ÉTTEREM
Str. Cloșca 23.

Halálra sújtotta a magas feszültségű áram a dési tűzoltót

(DEJ—DÉS.) Csütörtökön délután a légvédelmi gyakorlatok közben a katonai tűzoltók egyik csoportja azt a feladatot kapta, hogy a feltevés szerint lángokban álló városházát „megmentse”. A tolólétra felállításában közben, a nagy sietségben nem vették észre, hogy a létra vasszegéllyel ellátott része a városi villamosvilágítási vezeték drótfájához ért. A csövezeték az emeletnyi magasságban levő létra fokán volt, amikor a gyakorlat befejezését jelző időpontban a szentbenedeki üzem az áramot újra bekapcsolta a dési világítási hálózatba. E pillanatban a létra és a vezeték érintkezési pontjánál szikrák pattantak ki és az időközben összesereglett közönség rémülten figyelmeztette a létrán álló katonát, hogy ne érien kezével a vasrészekhez. Mihalache Dumitru craiovai illetőségű tűzoltó altiszt látva veszedelemben levő társát és talán arra gondolva, hogy a létrát le kell eresztenie, megfogta a vas forgató kart, de a következő pillanatban holtan esett össze mert a magasfeszültségű áram megölte. A létra fokán álló katonát az áram kikapcsolásával szabadították ki sértetlenül veszedelmes helyzetéből. A tragikus végű esemény ügyében a felelősség tisztázására szigorú vizsgálat indult meg.

— **Hat embert ölt meg a felrobbant petróleum kályha.** Newyorkból jelentik: Egy felrobbant petróleumkályha megölt egy asszonyt öt gyermekével együtt.

— **BORZALMAS VIHAR DULT AMERIKÁBAN.** Newyorkból jelentik: Tegnap borzalmas vihar dult az Egyesült Államok területén. Az itéletidőnek 54 halottja és 90 sebesültje van.

A 100 frankért elkötvettyélt képről kiderült, hogy eredeti Rembrandt-festmény

(BRÜSSZEL.) A Le Gadet című lap közlése szerint az elmúlt csütörtökön egy árverésen 100 frankért elkötvettyélt egy régi képet. Szakemberek alapos megvizsgálása után kiderült, hogy az értéktelennek hitt kép, egy eredeti Rembrandt festmény, amelyet két évszázaddal ezelőtt loptak el. A kép címe: Rachel siratja gyermekeit. Az eset egész belgiumban óriási feltűnést keltett.

Öngyilkosság, vagy véletlen baleset?

(BUDAPEST.) Ma hajnalban az Arizóna mulatóban volt egy társasággal együtt Greff Andor földbirtokos. Mula tozás közben Greff elövette revolverét és az elsült revolver életveszélyesen megsebesítette. Pontosán még nem lehet tudni, hogy öngyilkosságról, vagy véletlen balesetről van-e szó. A társaságbeliek szerint gondatlanságról. Greff volt az, aki a windsori herceg magyarországi látogatása során a herceget vendégül látta.

Kivégezték a feleség-gyilkost

(BERLIN.) Ma reggel a törvényszéki fogház udvarán kivégezték az 53 éves Zungerth Pétert, akit a birodalmi törvényszék gyilkosság miatt ítél halálra. Zungerth több bűncselekményt követett el, legutóbb november 3-án pedig kegyetlen módon meggyilkolta a 29 éves feleségét. Ezért történt a halárlátelése és kivégzése.

— VALLÁSOS ELŐADÁS Hétfőn, november 28-án délután 6 órakor az unit. püspökség kollégiumi disztermében Vári Albert teol. tanár előadást tart „Az unitárius vallás mélységei” címen. Érdeklődőket szívesen látnak.

— ANGOLNYELVŰ ISTENTISZTELET. A skót egyház Regala 21. szám alatti helyiségében vasárnap délelőtt negyed 12 órakor angolnyelvű istentiszteletet tart. Rev. Ph. J. Coulter.

— ISMÉT ENGEDÉLYEZTÉK A SZÉKELYKERESZTURI KASZINÓ MŰKÖDÉSÉT. A hatósági intézkedéssel ez év júniusában lepecsételt 72 éves multu székelykereszturi kaszinó működését Papp Danila marostartományi királyi helytartó, az elnökség közbenjárására újból engedélyezte.

— MEGVONTÁK A MAROSVÁSÁR HELYI BETHLEN KATA EGYESÜLET JÖGI SZEMÉLYISÉGÉT. A marosvásárhelyi ref leánygimnázium bentlakását fenntartó „Bethlen Kata Egyesület” jogi személyiségét a törvényszék az alapszabályok néhány kifogásolt rendelkezése miatt megvonta. Az egyesület a döntés ellen a táblához felebbezett.

— MEGKERÜLT A MEGSZÖKÖTT KOLOZSVÁRI KISDIÁK. Néhány nappal ezelőtt jelentettük, hogy Kleovits Tibor, a róm. kath. gimnázium IV. osztályu tanulója nyomtalanul eltűnt. A kisdíák most önként jelentkezett visszatérve intézeti szolgálásadójához, de nem volt hajlandó megmondani, hogy hol tartózkodott az eddigi napok alatt. Később hazautazott Mócsra szüleihez és ott tartózkodik.

— EVANGÉLIKUS EGYHÁZAK EURÓPAI ÉRTEKEZLETE. Berlinből jelentik: A keleti és délkelet-európai evangélikus egyházak vezetőinek berlini értekezletén Glondis romániai püspök elnökölt. Az értekezlet egyházi kérdésekkel foglalkozik. A résztvevőket Kerrl német kultuszminiszter üdvözölte.

— Ma adták át az ügyészségnek öv. Kilinné gyilkosát. A rovtomultu Govor Pált, aki tudvalevően öv. Kilin Mihályt kegyetlen módon meggyilkolta miután a rendőrségi vizsgálat befejeződött, a mai napon átadják az ügyészségnek.

Sorozatos szerencsétlenségek a világban

(TOKIÓ.) Tegnap a földrengést jelző készülékek újabb erős földrengéseket jeleztek Japán területén. November folyamán ez már az ötödik földrengés volt Japánban. A földrengéseknek olyan erejük volt, hogy a falak megrepedeztek, az óraingák megállottak, a butorok elmozdultak a helyükről és a lakosság rémülten menekült a szabadba. Nagyobb anyagi kárról és emberélet pusztulásáról azonban a fővárosba még nem érkezett jelentés.

Ugyanakkor Newyorkból jelentik,

hogy az Atlanti Óceán partvidékein hatalmas vihar pusztított. A vihar pusztításának eddig 60 emberélet esett áldozatul. Az Egyesült Államok területéről nagy havazásokat is jelentenek. Newyorkban 20. Pennsylvánia államban pedig 30 centiméter vastag hóréteg borítja a földet.

Végül Los Angelesből jelentik hogy az erdőtüzek tovább dülnek és már 4000 hektárnyi területet fervegetnek pusztulással.

Gázolt a falusi szekér

(CLUJ—KOLOZSVÁR.) Végzetes baleset történt ma a délelőtti órákban Papuc János, közeli papfalvi 25 éves gazdálkodó, ma délben fél 12 órakor a Cernautuluj uccán haladt bivalyos szekérével. Amikor a Junász-féle vasgyár udvarába hajtott be, eddig még nem állapított körülmények között elütötte Covaciu Gligoriu. Kolozsváron

a Cigánytelepen lakó 68 éves férfit, aki jobb lábán elég súlyos sérüléseket szenvedett. A közelben őrszolgálatot teljesítő rendőr a megsérült férfit a református kórházba szállította be első orvosi segélyre. A gázoló fiatal falusi gazdálkodót előállították a rendőrségre, ahol az ügyben megindították az eljárást.

Minden szó kevés

Deanna Durbin

2-ik világhírnévű „Szívek csalogánya” dicséretére. Mindenkit elbűvöl, mindenkit elvarázsol. Biztosítsa idejében helyét a Royal slágermozgóban.

A Csehszlovákiában maradt magyar kisebbség vezére sürgeti a magyar szociális és gazdasági jellegű reformok megvalósítását

Daladier, aki erélyes kézzel törli le a franciaországi sztrájkmozgalmakat, ma rádióbeszédet tart a feszült belpolitikai helyzetéről

(PÁRIS.) Az anzini bányamedencék vasúti munkásai a kormány rendelkezéseivel szemben ellenállást tanusítanak. Ezért a kormány szigorú intézkedésekre szánta el magát. Az I. hadtest hadbírósa ma Valenciennesbe tette át székhelyét és kivétel nélkül mindazoknak a munkásoknak elrendeli a letartóztatását és elítélését, akik a rekvirálási rendelettel szemben bármiféle ellenállást tanusítanak. A rekvirálási törvényben ugyanis a munkások kivétel nélkül mind kötelesek munkájukat kifogástalanul ellátni. Daladier kormányfő egyébként ma a belpolitikai helyzettel kapcsolatosan rádiószózatot intéz a nemzethez.

FRANCIA KÉPVISELŐ BUDAPESTEN

(PRIS.) Badouin-Bugnet, a francia képviselőház középeurópai csoportjának elnöke vasárnap Budapestre látogat néhány napi tartózkodásra.

SZTOJADINOVICS KIHALLGATÁSAI

(BELGRÁD.) Sztojadinovics jugoszláv miniszterelnök tegnap kihallgatáson fogadta Hindelli Mario olasz és báró Takács-Bessenyei magyar követeket. A kihallgatások részleteiről közelebbit nem tudnak.

ROOSEVELT NYILATKOZATA

(WASHINGTON.) Roosevelt elnök bejelentette a sajtó képviselőinek, hogy vasárnap vagy hétfőn fogadja az Egyesült Államok Berlinből hazarendelt nagykövétét és vele behatóan megvitatják a helyzetet. Különösen a németországi zsidókérdést.

PRÁGA ELHATÁROZÁSAI

(PRÁGA.) A pénteki minisztertanács kimondotta, hogy a jövőben a közhivatalokban csak a köztársasági címer függeszthető ki. Masaryk és Benes arcképeit bevonják a közhivatalok épületeiből. Egyes lapok szerint szó lenne arról is, hogy Benes csehszlovák állam polgársága megszűnne, miután angol, vagy amerikai állampolgárságot készül felvenni.

AZ ÚJ CSEHSZLOVÁK HATÁROK ELISMERÉSE

(PRÁGA.) A csehszlovák kormány

lépéseket tett Párisban és Londonban arra nézve, hogy az új Csehszlovákia határait francia és angol részről biztosítsák. Beavatottak úgy tudják, hogy Párisban mielőtt a kérdésben végleges döntést történe, meg akarják várni Ribbentrop párisi és Ciano londoni látogatásának eredményeit. Páris azt kívánja, hogy a csehszlovák határok szavatolásából Olaszország is vegye ki a megfelelő részt.

GRÓF ESZTERHÁZY JÁNOS ÉRDEKES NYILATKOZATA

(BUDAPEST.) Gróf Eszterházy János, a csehszlovák területen maradt magyar kisebbség vezetője, nyilatkozatot tett. Kijelentette, hogy szeretné volna látni, amikor a volt csehszlovákiai magyar kisebbségi képviselők bevonulnak a törvényhozásba és sajnálja, hogy a közbejött magyar törvényválság miatt ezt nem tudta végignézni. Szerinte kis jóakarattal a felmerült ellentéteket le lehetne küzdeni. A legfőbb cél most a szociális és gazdasági jellegű kívánások és reformok megvalósítása. Ez egyes osztályoktól áldozatokat kíván, de azoktól nem lehet visszatérni, mert megoldásuktól vagy megoldatlanságuktól függ Magyarország igazi léte és boldogulása. Minden magyarnak nemcsak tudása legjavával, de vagyona megfelelő hányadával is elő kell segíteni Magyarország belső konszolidációját. Nem szabad bekövetkezni annak, hogy a megoldások és reformok keresztülvitelére majd a tömegek elégtelensége kényszerítse reá az illetékes tényezőket. Hangsúlyozta, hogy a felvidéki magyarság keresztény magyar nemzeti politikát kíván, de a nyilaskeresztes politikától éppen olyan messze áll, mint a kommunizmustól. Végül súlyos szavakkal elítélte a kormányválság kirobbanásával kapcsolatos eseményeket.

EGY FELVIDÉKI MAGYAR KÉPVISELŐ ÁLDOZATKÉSZSÉGE

(DUNAVECSE.) A község kisbirtokosság körében nagy örömet váltott ki Szilasy Béla felvidéki magyar képviselőnek az az elhatározása, amely a

magyar földbirtokos osztály áldozatkészségének első tanubizonysága. Szilasy megtudta, hogy a község lakossága kisebb bérleteket óhajtana, honnan. Ezért a Dunavecse fekvő 1300 holdas birtok intézményének felajánlotta vetkezeti alapon és kisbirtok alakjában bocsássa a földdelkezésére.

IMRÉDY TOVÁBB LEGESÉLYESEBB MINISZTERELNÖK

(BUDAPEST.) A belpolitikai válság megoldására irányuló kormányzói kihallgatások és tárgyalások tovább folynak. Ma újból több pártvezért hallgat meg a kormányzó. A lemondásban levő Imrédy-kormány tegnap esti minisztertanácsán letárgyalta a folyó ügyeket. Ma a felsőház tartott ülést és a válság megoldásával kapcsolatosan tudomásul vette azt a kormányzói kizíratot, amely a törvényhozási testületek működését november hó végéig elnapolja. Tegnap este újabb nagy diaktüntetések voltak Budapesten Imrédy miniszterelnök mellett, akit Magyarország minden részéből a hűségnyilatkozatok egész tömegével árasztanak el.

Az olasz sajtó is élénken foglalkozik a magyarországi belpolitikai helyzettel és a „Lavoro Fasista” című lap közlése szerint a kormányelnökségre továbbra is a legesélyesebb jelölt Imrédy Béla, akit általános nagy népszerűség övez a magyar nemzet legkülönbözőbb rétegeiben.

LÉNGYEL TILTAKOZÁS PRÁGÁBAN

(VARSÓ.) A lengyel kormány erélyesen tiltakozott Prágában a legutóbbi határcsúszások miatt és a vitás területeknek legkésőbb vasárnapig való végleges átadását kívánta. A prágai kormány az átadáshoz, hirtelen hozzá is járult.

Borzalmas tragédiát okozott a gyümölcskereskedésben okozott robbanás

(GENOVA.) Az egyik déligyümölcskereskedésben a karbidlámpa felrobbant. A robbanás folytán 15 ember életét vesztette, 10 pedig megsebesült. A szerencsétlenséget az okozta, hogy a déligyümölcskereskedő a karbidlámpával érte a zöld narancsokat. A hatóságok a kereskedőt letartóztatták.

— Advent a kolozsvár-belvárosi egyházközségben. A november 27-én beállt adventi időt a belvárosi egyházközségben bensőséges áhitattal készülnek megünnelt. Vasárnapokon nemcsak délelőtti hanem délutáni is szentbeszédet lesz. A délutáni beszédek (6 órakor) azaz Adrás s. lelkes mondja. Hétköznapok reggel fél 7 órakor lesznek a Rórá-társaság. Minden adventi pénteken, este fél 6 órakor, az egyházközség tanácstermében „Adventi áhitat” lesz csak férfiak részére. A péntek esti áhitat vezetői: Márton Áron, Eröss Alfréd dr. és Veress Ernő. A katolikus egyesületek közös áldozással és szegény-segélyezésekkel készülnek a karácsonyi ünnepekre.

— Tekézők figyelmébe. Az Összetartás tekéző társaság felkéri összes tagjait, ma este 9 órára pontos megjelenésre fontos megbeszélés végett. A meg nem jelenőket törlik.

— Felhívás a CSMC sakkzórához. A CSMC vezetősége ezúton értesíti sakkzórá tagjait, hogy a kerületi bajnokságokra benevezések hétfő este 8 órától kezdődnek és azokat a Vasmunkás Otthon helyiségében, Catedralei ucca 7. lehet eszközölni. Az egyesület vezetősége kéri a tagokat, hogy a nevezésnél a díjakat sziveskedjenek magukkal hozni. Ugyancsak ezúton közli a vezetőség, hogy a tagfelvételek a hó végéig folynak és azokat dr. Deutschek szakosztályvezető irodájában, Reg. Carol II. 36. szám alatt lehet eszközölni.

— Tovább folynak a tanukihallgatások a Juga-ügyben. A dr. Juga és társai által a IOV-hadirokkant igazolványokkal elkötvetett állítólagos visszaélések ügyében a törvényesek tovább folytatja tárgyalásait és az ügyben újabb tanukat hallgattak ki.

Az angol-amerikai egyezmény háttere

Irta: HALÁSZ JÓZSEF

1.

A kavargó európai eseményekről szóló öles híradások özönében ugyszólván alig tűnt fel az a néhány leszűrt jelentés, amely az angol-amerikai kereskedelmi egyezmény megkötéséről számolt be. Pedig ez a szerződés van olyan fontos, mint a müncheni egyezmény. A hivatalos jelentések akármennyire is kereskedelmi megállapodásokról szólnak, az igazság az hogy az ártalmatlannak látszó szerződés mögött politikai, sőt egészen biztosan katonai egyezség lapul. Az angol sajtó — nyilván felsőbb befolyásra — meglehetősen tartózkodóan kezeli a dolgot, ám a nemannyira feszélyezett amerikai újságok kerteles nélkül rámutatnak az angol-amerikai egyezmény tulajdonképpeni lényegére. A „New York Times” például ezt írja: „A kölcsönös tarifaelegmények rendkívül hasznosak úgy az angol, mint az amerikai kereskedelem szempontjából. Valódi jelentősége az egyezménynek azonban sokkal nagyobb ennél. Egymás mellé állítja a két nagy demokratikus országot ebben a világtörténelem szempontjából oly fontos pillanatban.” A republikánus párti New York Herald Tribune még többet mond. Szerinte „ennek a megállapodásnak több a politikai, mint gazdasági jelentősége.” Francia politikai és gazdasági körök szintén annak a nézetüknek adnak kifejezést, hogy ez az egyezmény nemcsak gazdasági, de különösképpen politikai téren fog a két angol-szász világbirodalom számára hasznos gyümölcsöket érlelni. Minden valószínűség szerint ezek a remények valóra is fogynak válni. Amíg azonban idáig fejlődhetek a dolgok, sok mindennek kellett történnie.

2.

A „kereskedelmi egyezmény” perspektíváig nem vezetett sima ut. A tárgyalások hosszú ideig tartottak és előzőleg, különösen Anglia részéről, többször puhátolódások előzték meg. Mert kifelé akármilyen is volt a látszat a legutóbbi időkig Nagybritánia és Amerika között igen feszült volt a viszony. Súlyos gazdasági okok idézték elő ezt. Mindkét nagyhatalomnak kölcsönösen voltak sérelmei. A kulisszák mögött vérremenő elkeseredett tusák folytak. Persze a harc mindig idegen területeken zajlott s úgy London, mint Washington gondosan ügyelt rá, hogy a mérkőzés elszigetelt és burkolt formájú maradjon. A legbeavatottabbakon kívül ugyan hányan tudhatták, hogy példának okáért „nehány esztendővel ezelőtt lezajlott mexikói polgárháboru tulajdonképpen Anglia és Amerika tusája volt — a mexikói petróleum forrásokért? És ki sejtette volna, hogy a nikaraguai katonai lázadás mögött is angol és amerikai tőkés érdekeltségek kezét kell keresni? Nos és a Gran Chaco háboru mögött nem az amerikai Standard Oil Co és az angol Royal Dutch Shell Co. titkos, de annál elkeseredettebb harc dult? Mert tudni kell, hogy a petróleum az utóbbi 30 év folyamán a legfontosabb és a szó kimondott értelmében a legnékülözhetetlenebb nyersanyagok egyike lett. Eltekintve az egyes országok kifogyóban levő szénkészletétől, fokozza jelentőségét, hogy a hadviselésben mindenképpen nélkülözhetetlen. Az automobilon tankok, repülőgépek és tengeralattjárók kizárólagos üzemanyaga a petróleum. Csak mellékesen jegyezzük meg, hogy a világháboru elvesztésének egyik igen súlyos oka az volt, hogy a központi hatalmak kifogytak a kőolajból.

3.

A világháboru egyik legjózanabb üzleti vállalkozása az angol imperiálistus részéről a Perzsa-Mezopotámiai petróleumterületek megszerzése volt. Az angol hatalmi csoport ugyanis mindaddig ugyszólván alig rendelkezett saját petróleummezők fölött és csak közvetett uton tudta szükségleteit fedezni. Ezzel szemben az északamerikai Egyesült Államok jelentékeny kőolaj forrás-

sokkal rendelkeznek. Igaz, hogy a világ petróleum mezőinek mindössze csak 17 százaléka van a területükön, noha a világtermelés 73 százalékát ők szolgáltatják. Érthető tehát, hogy úgy az angol világbirodalom, mint az északamerikai Egyesült Államok kormányának egyik jelentős külpolitikai ténykedése a petróleum-kérdés megoldása felé tendál. Viszont az is érthető, hogy London és Washington között a nélkülözhetetlen cikk birtokáért a legelkeseredettebb tusa folyt. Tetézte a bajt, hogy Amerika a nem kevésbé fontos kaucsukot is nélkülözni volt kénytelen. E tekintetben ugyszólván százszázalékosan Nagybritániára van utalva. A petróleum és kaucsuk érdekeltségek pedig ahelyett hogy kölcsönös engedékenységet tanúsítottak volna egymással szemben, még inkább kiélezni igyekeztek a helyzetet. De egyéb gazdasági téren is áthidalhatatlannak látszó ellentétek szakadéka meredezt a két angolszász hatalom között. Így pl. Kinában is összeütköztek az amerikai és angol érdekek. Mindkét birodalom bank és ipari tőkései ugyanis roppant befektetéseket eszközöltek a délkeletázsiai ország gazdasági lehetőségeinek kiaknázása céljából. Valóságos versengés folyt közöttük a bányák, a petróleummezők, ipari vállalatok, vasutak koncesszióinak megszerzéséért s különösen Délkinában volt éles közöttük az imperiálista-verseny.

4.

Nem csoda, hogy Japán aránylag könnyűszerrel vethette meg a lábát a Mennyei Birodalom területén. Régi igazság, hogy ahol ketten veszeksznek a harmadik örül. Csak nagykésőn kaptak észbe a legközelebbiek érdekelték. Valóban, csak nagykésőn, mert mint tudjuk: a Fölkelő Nap országa már-már ott tart hogy ajtókat mutat Kinában a két fehér hatalomnak. A versengés azonban a világ egyéb tájain is elkeseredetten folyt Anglia és az Egyesült Államok között. Egész a világháboru előtti időkig Délamerika legjelentősebb államai: Argentínában, Braziliában, Csilében, de a kevésbé jelentősebbekben is, mint Uruguayban, Paraguayban, Bolíviában, Peruban, Venezuelában, Columbiában stb. Az angol bank és ipari érdekeltségek voltak a hangadó. A különböző vállalatokba befektetett külföldi tőkék 75 százalékát brit pénz volt. A háboru utáni esztendőkből azonban alaposan megváltozott a helyzet. Amerika, amely a jelzett időkig mindössze 21 százalékkal volt érdekelve — négy százaléknira németek és mások szerepeltek a külföldi tőkék között — most már 78 százalékát adja az itteni külföldi pénzeknek. Angliát 18 százalékra szorították le, a többi pedig részint németek, részint olaszok képviselik. Ha tudjuk, hogy a külföldön kihelyezett angol tőkék hozadéka sokáig a harmadik helyen állt a brit nemzeti jövedelem téren megértjük, hogy milyen érzékenyen érintette Nagybritániát az észak-amerikai gazdasági térhódítása Dél-Amerikában. És megértjük azt is, hogy egészen a legutóbbi időkig miért dolgoztak egymás ellen a két testvérnép nagy tőkései.

5.

A közös veszedelem azonban úgy látszik a 12-ik órában mégis csak észreté- ritette őket. Japán a Távolkeleten egyformán zavarja egy a brit, mint az amerikai érdekeket. Még inkább egyforma veszedelem számukra a Berlin-Róma-tokiói tengely. A régóta huzódó

Legszébb karácsonyi ajándék egy

**szép festmény
rámában**

legolcsóbban beszerezheti

SOMLYAI-nál

Izléses képkeretet legolcsóbban készit. Cluj, Str. Iuliu Maniu 7. sz.

angol-amerikai tárgyalások gyors befejezése azt bizonyítja, hogy Nagybritánia München után sem érezte magát teljesen biztonságban. Ezt különben a felfokozott méretű fegyverkezés is bizonyítja. De ugyanígy számolt bizonyos veszedelmes eshetőségekkel az észak-amerikai Egyesült Államok kormánya is. Alig egy évvel ezelőtt még csak a Csendes óceáni partvidékeit és számbajöhető tengeri és légi bázisait igyekezett a lehető legjelentősebben megerősíteni, illetve kiépíteni. Most azonban már Európa felől is támadástól tartanak és ezért az Atlanti óceánon is megtesznek mindent a védelmükre. A nemrég leleplezett kémkedési affér bizonyítja, hogy Amerikának bizonyos irányok felől igenis van komoly tartanivalója. Nem véletlen, hogy vagy három hónappal ezelőtt Roosevelt és Cordell Hull külügyi államtitkár egyértelműen kijelentették, hogy ha Kanadát bármilyen oldalról is támadás érné, az Egyesült Államok teljes hadijerükkel a támadó ellen fordulnának. Már pedig Kanada a brit világbirodalomhoz tartozik. De a felelős amerikai államférfiak tudják, hogy ha valamely jelentős katonai hatalom tért hódíthat ebben a dominiumban ez az Egyesült Államok számára is kiszámíthatatlan veszedelmet jelenthet. Kanada egyideig őröző pont volt a két angolszász hatalom között, de úgy látszik a közös veszedelem e tekintetben is jobb belátásra bírta őket.

6.

Az Egyesült Államok földrajzi fekvése rendkívül kedvező területre alig van lamivel kisebb Európánál: 9,695,360 négyzetkilóméter. Lakossága a legutóbbi népszámlálás szerint 135,379,562. A két legnagyobb óceán között központi helyzetet foglal el. Hajói a világ bármely részét könnyen elérhetik. Különösen a Panama-csatorna megépítése óta rövidültek meg a hajóutak. Jellemző, hogy ezt a csatornát az angol uralom alatt álló Szeuici csatorna riválisaként létesítették. Ezzel teljes 2000 tengeri mérfölddel rövidítették meg az utat Newyorktól a keletázsiai kikötők felé. Ha volt valaha ország, amely biztos kilátással autarkia (önellátásra) rendezkedhetett volna be, az Unió minden bizonnyal megtehetné ezt. Mindene van, ami a gazdasági élet fentartásához szükséges. Buzából a világtermelés 25, kukoricából 70 százalékát szolgáltatja. Gabonatermeléséből körülbelül 30 százalékos fölöslege van, amit Európában értékesít. Egyéb mezőgazdasági termékei közül nevezetesen a rizs, gyapot és dohány Ásványi kincsekben is bővelkedik. A világ szénkészletének 46 százaléka, vasérc készletének több, mint egy harmada az Egyesült Államok területén található. Amint már fentebb mondtuk, a föld petróleumkészletének 17 százaléka van birtokukban. Ipara a legelsőrendűek közé tartozik. Vasutvonalainak hossza közel félmillió kilométer, vagyis több, mint egész Európáé. Fontos közlekedési eszköze az autó is. A világ autóparkjának ötödöd része fut

a területén. Nyersanyag készleteit növelik a délamerikai államok erőforrásai, amelyek birtokáért mindvégig erős verseny folyt az angol világgazdasági csoporttal.

7.

A két évvel ezelőtt Buenos Airesben tartott panamerikai konferencia kimondott célja az volt, hogy a független Észak- és Dél-Amerikai országok területét mindenféle idegen támadással szemben közös erővel megvédjék. Roosevelt személyesen vett részt ezen a konferencián és nagy beszédében azt hangoztatta, hogy a Monroe-elvet az egész amerikai kontinensre ki kell terjeszteni. Monroe, aki 1817—25-ig elnöke volt az Uniónak, mondott, legelőször a híres szállóigét: „Amerika az amerikaiaké”. Ez alatt azt értette hogy idegen hatalmaknak semmi keresnivalójuk sincs az Atlanti óceán keleti partjain. Sokáig csak az Egyesült Államok területére vonatkoztatták Monroe elméletét. Most azonban a szükség úgy hozta, hogy egész Észak- és Dél-Amerikára ki szeretnék terjeszteni. Ha a mindinkább erősödő japán, német és olasz imperiálista célkitűzésekre gondolunk, van is alapja a kiterjesztési szándéknak. Csakhogy az éremnek két oldal van. Argentína külügyminisztere legutóbbi beszédéből tudjuk hogy a délamerikai államok legtöbbje igen erősen elégedetlenkedik az Unió gazdasági és ezzel kapcsolatos politikai térhódításai miatt. Nem mintha a hasonló brit szándék nagyobb haszonnal járt volna latin Amerikára nézve, de az Egyesült Államok bank- és iparmágnásainak mohóságát úgy látszik semmi sem tudja kielégíteni. A legközelebbi panamerikai konferencián, amely Limában lesz, fel is akarják vetni a délamerikai államok ezt a kérdést. Bizonyosnak látszik, hogy az elégedetlenségre van elég okuk, de az is valószínű, hogy a háttérben Japán, Német- és Olaszország szitják a tüzet. Mindez tehát érthetővé teszi az angol-amerikai — kimondottan kereskedelmi de valójában politikai — egyezmény végleges megállapítását. A két angolszász nemzet között ezzel tökéletes szolidaritás jött létre. De, hogy ezt elérhessék, valószínűleg kölcsönösen igen jelentős áldozatokat kellett hozniok egymással szemben.

—o—

Ovia egészségét

HORIA

bedörzsöléssel.

Apróhirdetések

APRÓHIRDETÉSI ÁRAINK: Szavanként 1 lej, vastagabb betűkkel 2 és 3 lej, Jelleg és cím nélküli hirdetések kezeléséért 5 lej. Legkisebb hirdetés ára 10 lej. Csak portózzal jellegű leveleket továbbíthatunk és csakis válaszbélyeggel ellátott levelekre válaszolunk. Apróhirdetéseket csak a közlési díj előzetes lefizetése mellett veszünk fel. Hivatalos óra reggel 8-tól este 7-ig.

ARANYFOGAKAT, ékszereket, briliáns és gyémánt köveket megveszek. Takarékosági könyvecskére kiszolgálók. Rosner ékszerész Cluj, Regele Ferdinand 11. (V T 1580)

ADAS-VETEL

NE üljön fel semmiféle reklámnak. Előbb tekintse meg árait az Óraháznak, Cluj, P. Mihai Viteazul 11. Alkalmi beszerzésű gyémánt és briliáns tárgyak olcsón kaphatók. (T1545)

TALPAT, BŐRT jó szakember csak **HOLLANDUSNÁL** vesz. Cal. Reg. Ferdinand 65. (VT1349)

PERZSASZÖNYEGEK, képek, képkerekek művészi kivitelben legolcsóbban, részleltézésre is beszerezhetők: „Unicum” Telefon 29-65. C. M. Foch 5-a. (T 1581)

OLCSÓ ELÁRUSÍTÁS. Női szövet, selem, duffin, flanel, vászon, zefir, pongyola és ruhamaracskéket félárban. Cal. Reg. Ferdinand 53. udvarban. (VT1628)

HETI 50 LEI

részleltézésre vásárolhat férfi és női cipőket, szonokát és gyermekcipőket

„ARCO”

cipőkereskedelmi vállalat, Str. Memorandului 25. Telefon: 18-25.

ÓRIÁSI SZENZÁCIÓ A SFINX ÁRUHÁZBAN. Már 195 lejért vásárolhat divatos, garantált kézimunka női cipőket. Nagy választék női, férfi és gyermekcipőkben. Harisnyák, rókák, keztük, szvet érekek, ingek, nyakkendők, kalapok, sapkák, sálak, pizsamák, ernyők a létező legolcsóbbárakban. Tegyen egy próbavásárlást. Tekintse meg kirakatainkat. Sfinx áruház, Cal. Reg. Ferdinand 14. (3630)

ÓCSKARUHÁKAT, télikabátokat igen nagy választékban a legolcsóbban lehet vásárolni Grünfeldnél, Str. Reg. Maria 14. (3493)

GÖMBÖLTŰ három méteres tölgyfakarról gyűnőcsoltványhoz keresek megvételre. Cim a kiadóban. (3569)

EGY komplett jazz-dob felszerelés eladó. Cim a kiadóban. (3500)

ELADÓ holdas és nagyobb kertek és szántók és gazdasági épületek, vagy 34 holdas birtok egészben Cluj határában. Értekezni: dr. Odestianu Alexandru Cluj, Str. Regina Maria 48. (3591)

ANTIK vitrint és komodot keresek megvételre. Fischer S. A. üvegüzlet, Cluj. (T1625)

HÁZHELY eladó Str. Zenobie Pop-on, 15 méter front, 28 méter mély, ára 95.000 lej. Ért.: Dr. Farkas Imre ügyvédnél, Str. Clemenceau 5-c. (N921)

ÓCSKA ruhákat veszek és eladok. Grünfeld, Str. Memorandului 6. (3526)

ELADÓ 100 drb. beoltott fehér mangalicát süldő. Cim: Nagy Ferenc, rákos malom, u. p. Hida, jud. Cluj. (VN920)

ÓCSKA ruhákat, férfi és női télikabátokat igen olcsón vehet Balcan bazárban, Str. Iuliu Maniu 6. sz. (M 930)

HÁZHELY 1000 nm. eladó. Colonia Somenesi. Értekezni a déli órákban Strada Miron Costin 9. (3622)

NUTRIETT bunda eladó. Megtekinthető megbízottnál, Weisz, Cal. Reg. Ferdinand 12. (3629)

JÓKARBAN levő üzleti kávédarálót keresek megvételre. Coloniale Fischer, Cal. Reg. Ferdinand 28-a. (3645)

MAGAS áron veszünk mindenféle használt gyermekkoszt, sportkoszt. „Lloyd” Comisio, P. Unirii 9. (T1630)

PERZSASZÖNYEGEK minden méretben, garantált színekben, convenalis árban, valamiért eredeti perzsaszőnyegeket csakis J. Garabet cégnél kaphatók. Cluj, Str. I. G. Duca 3. (3651)

ÓCSKARUHÁKÉRT, télikabátokért leg többet fizetek olcsón eladók. Tegyen egy próbát. Str. Memorandului 4. (N938)

MODERN, festetlen hármasszekerények és hálószobák eladók. Cal. Reg. Carol 26. asztalos (N932)

NŐI télikabát olcsón eladó. Str. I. Maniu 32. földszint 4. (N945)

ELADÓ szalon divány, két fotel mérsékelt áron. P. Unirii 13. I. 17. (N944)

KERESÉK megvételre jövedelmező házat belvárosban 500 ezerig, készpénzzel fizetnek. Ügynökök kizárva. Leveleket „Készpénz” jellegre Nova kolcsönkönyvtárba, Str. Memorandului 16. (N937)

ELADÓ azonnal 45 holdas prima birtok Nagytküüllő megyében, házzal és gazdasági épületekkel, vagy anélkül, Megbízva „Mediana” Cluj, P. Unirii 11. (T1618)

KRISTÁLY üveges, tükrös palisander ebédülő olcsón eladó. Str. Grigorescu 71. (M792)

ELADÓ bodega berendezés, felszerelt söröspultok, forgó vitrin, modern gőz gummi vulkanizáló berendezés villanymotorral. Str. Ep. Ivan 28. (3556)

EBÉDLŐK, hálók, mindenféle butorok olcsón eladók. Beraktározást vállalok, használt butort veszek. Cal. Victoriei 25. (3558)

CUKRÁSZDA megyeszékhelyen nagy vevőkörrel, betegség miatt azonnal eladó. Felvilágosítást ad Ionel Luck Déva. (V T 1595)

TOPOLYAHÁLÓ, mindenféle butorok olcsón eladók. Cal. Decebal 3. Veszek használt butort. (6481)

FÜSZER, csemegeüzlet jó helyen modern berendezéssel családi okok miatt eladó. Cim a kiadóban. (3407)

ELADÓ férfi és gyermek télikabát Str. Moldovan 4. (3530)

MENYASSZONYI és névnap ajándékokat legolcsóbban mégis csak Kerkes porcellánosárnokában vásárolhat. (T 1582)

28 MÉTER hosszú, 1 és fél méteres magas, 3 éves deszkakerítés sűrűsége eladó. Értekezni: Helios, Str. Paris 38. (T 1623)

KERESÉK bodegaberendezést „Olcsó” jellegre a Novába, Str. Memorandului 16. (N913)

ELADÓ egy finom szövettől készült vadonat új férfi felöltő. Cal. Decebal 18. ajtó 4. (3596)

KOMBINÁLT, modern szobabutor eladó. Megtekinthető d. u. fél 4-5-ig. Grigorescu 26. (3597)

ELADÓ gramafon, 8-10 éves fiú télikabát, gyerek szék, ülő-toló, képek és rámpák, székek, csillár, főzőkályha, régi Tolnai lapok, nagy palatábla. Duca 7. Dán. (N918)

TÉLIKABÁTOKAT, használt ruhákat legmagasabb árban „Balcan” bazár vásárol, I. Maniu 6. (N823)

ELADÓ nagy antik tükör, hörcsög és egy mormota bunda. „Balcan” bazár. I. Maniu 6. (N929)

SZÖNYEGEK, SELYEMHARISNYÁK félárban csak F. David ucca 10. alatt kaphatók. (N 714)

ELADÓ házhely 504 nm. gyümölcsös, fákkal sűrűsége, minden elfogadható ártért. Str. Episcop Ion de Lemeni 48. (3472)

Eladó parcellák

szép fekvésű, lapályos helyen a Sfântul Gheorghe és Tache Ionescu ucca negyedben. Viz, villany, járdák. Előnyös fizetési feltételek. Ügynöki iroda. Cal. Victoriei 45. (3472)

ELADÓ hordók. Cal. Mar. Foch 86. Farkasnál. (3480)

VEGYÉSZETI műhely felszereléssel, kész áruval és joggal sűrűsége eladó. Cim a kiadóban. (3491)

KUKORICASZÁRTÉPŐGÉP, ÓRIÁS RÁFHAJLÍTÓ, KIRCHNER GYALOGÉP szalgfűrés, egyetemes kerékgyártógép, vastag fűdemerendák Ürmösynél, Csibe Regele Carol II. 71. (3354)

TOILETTE szappanhulladék kilógramonként 60 lejért, 2 kg. szinmoszappan 55 lejért kapható Heinrich lerakat, Str. Memorandului 4. (T 1577)

MEGSZABADULHAT ruhájára ráhulló kellemetlen fejkorpától. Használja rendszeresen a Petrol-Heinrich szappant. (T 1578)

BIZTOS megélhetést nyújtó női fodrász üzlet központban, családi okok miatt, minden elfogadható áron eladó. Cim a kiadóban. (3574)

FORD teherautó, 4 hengeres, general javított, új gumikkal eladó. Str. Anton Pan 6. Háztulajdonos. (3613)

ELADÓK: szép tiszta vaság, konyhai mérleg, egy lisztes láda, 1 antik ingaóra. Mokosan, Str. Petru Maior 11 a Megyeházával szemben. (3626)

ELADÓ sezlón, 3 drb. ágybetét, függőlámpa. Str. Iorga 5. földszint. (N939)

ELADÓ plusz sezlontakaró, kézi vasakassa, gyöngyházkukker, szalongszék, billiárdgolyók. Str. A. Iancu 24. vaskapu, szuteria. (3661)

DIÓFA, topolya hálószobák és kombinált szobák nagy választékban olcsón eladók. Bizományt, beraktározást vállalok. Használt butort veszek. Str. Gen. Poetas 15. Butoraktár. (3637)

ELADÓ sűrűsége olcsón egy új festett kombinált szekrény. Str. Dorului 17. Kezrekdomb. (3636)

ABLAK, hármasszekerény, modern keveset használt, üvegezve, rollóval eladó. Str. Virgil Onițiu 16. (3680)

OLCSÓN eladó egy régi dióháló, pultok Str. Gen. Poetas 11-a. asztalosnál. (3659)

KÉTLETERES főzőkályha eladó. Str. Oăsa nu 84. (3657)

ELADÓ régitípusú, kitűnő Reichert mikroszkóp, 100 kötet szépirodalmi és 25 kötet történelmi mű, valamennyi vadonat új állapotban, kemény kötésben. Cim a kiadóban. (3658)

ÁLLAST KERES SZERENYIGÉNYŰ, óvadékképes főpincér állást keres. Vidékre is megy. Cim a kiadóban. (V3414)

IZRAELITA leány gyermek mellé ajánl kozik, esetleg kóser háztartás teendőket vállalná. Cal. Traian 13. Biener. (3624)

FIATAL urileány rövidáru szakmában állást keres „18 éves” jellegre címetek a kiadóhivatáiba. (3625)

KÖZÉPISKOLÁT végzett fiatalember elhelyezkedést keres, mint gyakornok irodában, gyárban, vagy fátelen. Cim a kiadóban. (3581)

ÖZV. uriaszony házvezetőnői állást keres nagyobb penzióban, vagy vidéki uradalomban (vendéglői szakmához ért). „Házvezetőnői” jellegre. (3580)

FŐISKOLAI végzettséggel, könyvelésben és minden irodai teendőkből több évi gyakorlattal bíró tisztviselő megfelelő állást keres. Leveleket „Fazsakmában” jartas” jellegre. (3653)

NÉMET nyelv tanítását, pedagógiai gyakorlatot bíró egyetemista, gimnazistákat előkészít. Román és német nyelvben fordítást, valamint irodai munkát is vállal. Frizeria Royal, Str. Reg. Ferdinand 87. (3644)

5000 lej óvadékkal elmennék üzletbe kasszához, komoly középkorú nő. Cim: Nagy, Str. Garibaldi 9. (3652)

ROMÁN, német, magyar levelező, autorizált könyvelő, ipari és kereskedelmi gyakorlat, elsőrendű referenciákkal állást keres. „Abszolút megbízható” jellegre. (3614)

ÁLLAST KAPHAT SZÁMOLNI tudó kenyér és sütemény kihordásra szolgát keresek. Str. Mărăsești 15. (N912)

FAIPARI vállalat keres vizsgázott mozdonyvezetőt azonnali belépésre. Ajánlatok „Mozdonyvezető” jellegre a kiadóba kéretnek. (3633)

FÉRFI fehérenemű varróleányt, csakis elsőrendűt azonnalra felveszek „Albitex” fehéreneműszalon, Reg. Ferdinand 5. I. em. (N951)

HÁZMESTERNEK gyermektelen, viz, villanszereléshez értő házaspár jelentkezzék Dr. Farkas Jenőnél, Str. Wilson 3. (N941)

PERFEKT szobaleányt keresek december 1-re. Str. Regalá 25. (N914)

TAKARITÁSÉRT lakást adok. Str. Grigorescu 64. II. (3634)

BORPINCÉZETÜNK részére kerestünk szakavatott ügyes fiatal pincemestert. Ajánlatokat Biroul Frenkel, Turda. (VT1624)

MFNEDÉKHÁZ kezelőt keresek. Jelentkezés naponta délelőtt 11-1-ig Str. Bratianu 24. EKE-nél. (3525)

BEJÁRÓNÓT keresek. Str. Cotita 7. I. em. 2 ajtó. (3617)

TANULÓFIUT és leányt fizetéssel felvesz Gloria könyvkötészet. P. Unirii 9. (T1632)

KÜLÖNFÉLEK A Regina Maria 29. étteremben havi ebéd vacsora abonoma étlap szerint 640 lejtotl és a menü 15 lejtotl feljebb. (T 1576)

120 lej villanyonórállás, 150 lej hajfestés teljes garanciával. Reszling Lajos, Str. Baritiu 16. (3505)

200.000 LEJ kölcsönt keresek ingatlan betáblázásra. Ajánlatokat „12 százalék garantálva” jellegre a kiadóba kérek. (3545)

JÖMENETELŰ üzlethez 300.000 lej tőkével csendes társat keresek, tőke ingatlanfedezettel biztosítva. Ajánlatokat „Beccületes” jellegre a kiadóba kérek. (3475)

VILLANY, VIZ- ÉS LAKATOSMUNKÁT leggyorsabban és legpontosabban Páll Bertalan szerelőnél kaphat. Str. Kenopul 25. Tel.: 20-14. (3153)

KÁRPITOS munkát jutányos áron vállalok. Hívásra házhöz megyek. Kovács, Str. Paris 17. (3549)

UZEMBEN levő nagy gyár melléktermékként cement, téglá, cserép stb. gyártására is át akar térni. Teljes szakmával, kimondott vezető szakembert keres. Cim a kiadóban. (3461)

80-100.000 lej tőkével betársulnék egészes kisebb vállalathoz, vagy üzlethez. Annak vezetésében aktív részt venne. Szükség esetén utaznék is. Címetek „Kómoly” jellegre. (3411)

GYÓGYMASSZÓR Str. Voevodului 8. telefon 19-73. (3477)

10.000 lej kölcsönt keresek dec. 1-re. Százszoros biztosíték ingó és ingatlanban. Kamat megegyezés szerint pénzben, vagy természetben előre levonva. Címetek „Jó fedezet” jellegre a kiadóba. (V3606)

Börkabátokat

méret után szakszerűen készít, javítást és festést garancia mellett legolcsóbban Bergfeld I. Cluj, Cal. Reg. Ferdinand 10. Gólyával szemben. (T1586)

LAKÓTÁRSNÓT, egyetemistát 500 lejért keresek Nick. Str. Reg. Maria 11. (N940)

HARISNYASZEMFELSZEDÉST olcsón vállalok. F. David 10. udvarban, harisnyá üzletben. (N934)

KIADÓ LAKÁS

KÉT egymásbanyiló parkettes szoba iradán, rendelőnek különösen alkalmas esetleg külön-külön is kiadó. Cal. Reg. Ferdinand 82. em. (3631)

ÜZLETHELYISÉG a Piata Mihai Viteazul legforgalmasabb helyén átadó. Érdeklődni Str. Văii 4. (3544)

BUTOROZOTT szoba kertés villában (Str. Regalá 47.) kiadó. (3577)

NAGY üres szoba kiadó konyha használatával Bogdan P. Hasdeu 61-c. (3538)

AZONNAL kiadó 2 szoba, fürdőszobás lakás, szalonnak, garzonnal, vagy fiatal párnak. Str. Gherescu 4. (Óvár.) (T1629)

BUTOROZOTT szoba kiadó házaspárnak, vagy fiatal hivatalnoknőnek, esetleg konyha használatával. Cal. Reg. Ferdinand 14. (3558)

SZÉP kilátású napos szoba, mely kőszobának is megfelel, butorral vagy anélkül kiadó. C. Moșilor 115. (3441)

KIADÓ üzlethelyiség fodrásznak, szobának, vagy ehhez hasonlónak. Ugyanitt 1 szoba is kiadó, valamint megvételre keresünk egy üzleti kávédarálót. Str. Fântânele 43. (T1610)

BUTOROZOTT szoba kapualatti külbejárattal (Massaryk ucca 22.) kiadó. (35)

KIADÓ elegánsan butorozott különbejárattal uccai szoba fürdőszoba használatával. Str. Baron L. Pop 13., I. 6. (3595)

KIADÓ 2 szoba, konyha, Str. Ioan Moldovan 4-a. Grigorescu negyed. (3609)

NAGY üzemi és raktárhelyiségek kiadó. Str. Anton Pan 6. (3612)

KIADÓ szoba butorral, vagy anélkül. Str. Aron 14. (3621)

NAPOS fekvésű modern 3 szobás lakás ujjonnan festve kiadó. Str. Cosbuc 3. (N949)

ÜZLETHELYISÉG műhelynek is Uramia mellett kiadó. Dacia u. 4. (N940)

SZERENYIGÉNYŰ 1-2 személy lakást kaphat, estleg kosztal. Str. Paris 28. Palfi. (3649)

1 szoba butorral, vagy anélkül, esetleg kosztal kiadó. Str. Paris 28. Palfi. (3650)

AZONNAL kiadó Str. Paris 43. számú házban 2 szoba, üveges veranda, konyha, fürdőszobás (komfortos) lakás. Értekezni lehet ugyanott a házfelügyelőnél. (T1629)

CAMPIA Turziin bérbeadó azonnalra egy 4 szoba, veranda, fürdőszobás urilakás, nagy kerttel, istállóval és egy külön kettő szoba, konyhas lakás. Ért.: Salamon Sámuel Cluj, Str. Dacia 3. (Domus.) (V3656)

KIADÓ szoba, konyha, speiz dec. 1. Epicop Ivan 5. Trafikba. (3667)

GARZON lakást teljes komforttal keresek a belvárosban. „December 15” jellegre ármegjelöléssel a kiadóba. (3640)

INCHIRIEZ camera, bucatarie, speiz dela 1. Dec. Str. Episcop Ivan 5. Tutunze-rie. (3668)

UJ villában két szoba konyha 750 lejért kiadó. Str. Alverna 23. (3671)

KIADÓ 1939. év májusra modern 3 szobás lakás Mihai Viteazul 39. háztulajdonosnál. (3672)

LAKÁST KERES

KÜLÖNBEJÁRATTAL butorozott szobát keresek a belvárosban. Címetek „600-700 lejig” jellegre a kiadóba. (3453)

KERESÉK 50x5 méteres helyiséget, esetleg hosszú udvarral. Cim a kiadóban. (3635)

Incae Andor:

A korszellem a világkeletkezési elmélet tükrében

A primitív népek, sőt a legtöbb régi kulturnép, a világ keletkezéséről alkotott felfogását az ősidők kezdetétől fogva létező **ősanyag** gondolata hatja át. A legfőbb hatalom, az egy Isten, vagy a szellemek — tehát a vallási felfogásuk szerint — ebből az ősanyagból alakítja ki a világot. Ő választja el a szárazföldet a vizektől. A japán Kozmogénia például így írja le a világ teremtését: „a régi időben, mikor az ég a földtől, a homály a világosságtól még nem volt elkülönülve, csak az őséter volt jelen, könnyebb fény a felszínre jött, így keletkezett az ég; míg a nehezebb sötétség leülepedett s így jött létre a tenger.” A keleti népek materialista felfogásával ellentétben az indiai kozmogénia mély filozófiát rejt magában. A Rigveda 10-ik könyvében a 129-ik himnusz azt mondja: „a világmindenséget kezdetben sötétség borította, később megszületett az éjszaka és a hullámzó óceán. A hullámzó óceánból az idő, amely hatalmas mindenek felett, ő hozta létre a nappalokat és az éjket. Végül sorban megszületett: a Nap a Hold és a Föld, a légűr és az éter birodalma.” Bizonyos, hogy ez a gondolatmenet nem lehet néplélek szüleménye, hanem a papoknak és filozófusoknak tulajdonítható. A néphit sokkal egyszerűbb. Az ősvilágból kiemelkedett a lótszvirág. Belőle először Brahma lépett elő, szirmaiból született meg a világ. Ugyanez a monda az egyiptomiaknál is fellelhető. Az északgermán népeknél már más a hagyomány: az „Edda” kozmogéniájában „ősidő”, „világűr” és „ősanyag” (Imir) szerepel, ez utóbbi egyébként szintén ősidőktől fogva létezik, az istenek később átalakították.

És megint másképp szól a bibliai teremtés története. Itt a mindenható Isten semmiből teremti a világmindenséget, de nem azonnal teljes fejlettségében, mert „a föld pusztá és üres vala”. Itt is ősanyag van felvéve amelyet sötétség vesz körül és a világszellem alakítja át a célnak megfelelően. „Isten monda: legyen világosság és lőn világosság”. Megjegyzendő, a régi népek a fényt anyagszerűnek képelték el és az anyag Mózes I. könyvének 1. fejezete szerint már létezik, tehát itt nem magának a világszínnek teremtésére, hanem az ősanyag tömegéből való kiválására kell gondolni; ugyanúgy, ahogy a szárnyalatonak a tengerektől való elkülönítése történt. A teremtés története csak a babilóniai száműzetés, tehát legkorábban Krisztus előtt a 6. században írható és a régebbi zsidó néphagyományokkal nem függ össze, mert egy Istennek a rossz szellemmel (Leviathan) való küzdelmét írja le. Vesd össze 89. Zsoltár és 74. Ézsaiás 51. feje, Hiob 6. feje és 9.). A babilóniai kozmogénia (Asszurbanipah király idejéből, Kr. e. 7. sz. szerint kezdetben csak őstenger volt, csak később született meg az istenek. A monotheisztikus jellegű, semmiből való teremtés gondolata először a Bibliában jelent meg.

A kozmogénia fejlődése

A legrégebbi hellén kozmogénia Hesiodostól (Kr. e. 8. sz.) való, aki a Földet az úgynevezett Chaos-ból származtatja, amely alatt némelyek szerint idő, mások szerint őséter, sötétség stb. értendő. Az első lépést a tudományos tárgya-

lás felé Aneximandrosz tette, aki szerint „kezdeti ősanyagból (1) lassanként vált ki a nedvesség a föld, a levegő és a tűz. Ez utóbbiból lettek a csillagok. A Föld szabadon lebegett a gömbalaku világmindenség középpontjában, eleinte teljesen víz borította, mely a Nap melegség hatása alatt kezdett elpárologni, úgy, hogy a szárazföld belőle szigetként kiemelkedett. Meglepően komoly Leukipposz és tanítványa, Demokritosz elgondolása. Demokritosz szerint az anyag kis, szét nem bontható, állandó részecskékből, **atómokból** áll. A különböző halmazállapotú testek nem külső tulajdonságaik hanem atómaiknak elrendeződése folytán különböztek meg. Az atómszám állandó, ritmikusan változó, örvénylő mozgásban vannak. Ugyanilyen módon keletkeztek az égitestek is.

Később Plató iskolája teljesen véget vetett a tudományos szempontnak és filozófikus spekulációkra adta magát. Arisztotelesz már a megfigyelésre alapított, ő koncentrikus szférák (tűz, levegő, víz, föld) körforgására, valamint a Föld gömbölyűségére utal.

Történelmi fejlődés

A rómaiak keveset foglalkoztak a kérdéssel s ezt is többnyire görög írók nyomán.

A középkor tudományos elmaradottságának oka a vallásos felfogás kizárólagossága, mely minden tudományos vizsgálódást lehetetlenné tett. (Credo et intelligam) mondták. A hellén műveltség magas foka éppen annak a szabad szellemnek köszönhető, mely a tudományt a vallási kötelekektől felszabadította és önálló fejlődést biztosított.

Az új korban Demokritosz tanát Descartes eleveníti fel. Szerinte a forgásban levő ősanyag legfinomabb atómaiból a nap és az álló csillagok keletkeztek a kevésbé finomok az eget töltötték be, a durvabbakból lett a Föld szilárd kérge. Eleinte a Föld is ugyanolyan összetételű volt, mint a Nap, később a kevésbé finom elemek felületén főlhamozódtak, foltok képződtek, melyek kéreggé szilárdultak. Az angol Burnet Tamás „Thejluris theoria sacra” című munkájában (1699) a Földet chaos-ból származtatja. Ez folyékony gömb, melynek melegebb alkatrészei a központ felé vonultak, a hidegebb, folyékony részeinek lassu leülepedéséből keletkezett izsprétegek képezte az első lakható föld felületet, a légnyom rétegek is lassan megtisztultak a portól és a levegőt alkották. A Föld belső magja és a szilárd külső réteg között víztömeg foglal helyet az úgynevezett abisszus. Az első földkérget özönvíz borította, akkoriban a Föld tengelye még merőlegesen állott, nappályára, évszakok nem voltak, a Nap szárító hatása alatt aztán a Föld kérge megrepedett az abisszus-ból előtört a víz árja, elborította a Földet, később a víz a tengerekbe vonult vissza. A kéreg üregeiben maradt vízgőz okozta a földrengéseket és a vulkáni kitöréseket. Whiston (1666—1753) szerint a Föld egy óriási üstökösből keletkezett, ennek magja lett a Föld tüzes magja, később, még pedig Kr. e. 2349-ben egy másik üstökös találkozott a Földdel és az özönvizet okozta. Leibnitz elméletét Des-

Áramfogyasztók Figyelmébe....

ÖN MEGTAKARIT

ÁRAMKÖLTSÉGBEN		és ezenkívül TOBB FÉNYT kap		HA	világy minőségű izzólámpa helyett
már EGYETLEN EGY IZZÓLÁMPÁNÁL, 1000 óras élettartama alatt, Kwo-ként csak 10 Lei áramdíjat véve alapul	120 Voltnál	220 Voltnál	120 Voltnál	220 Voltnál	
cca. LEI	%-kal	%-kal	IZZÓT HASZNÁL		
—	—	25%	—%	15 Dlm	15 W
30	—	15%	30%	25 Dlm	25 W
90	40	8%	29%	40 Dlm	40 W
140	70	4%	26%	65 Dlm	60 W
110	20	21%	44%	100 Dlm	75 W
—	270	—%	—%	100 Dlm	100 W
210	110	5%	22%	125 Dlm	100 W
90	—	26%	47%	150 Dlm	100 W

VILÁGITSA lakását, irodáját, műhelyét, üzletét, ERŐSEBB TUNGSRÁM-KRYPTON-LÁMPÁKKAL! Csekély áramtöbblet mellett 50—100%-kal jobb fényt kap, mert a Tungsrám-Krypton-lámpák oly kevés áramot fogyasztanak, hogy most már bátran VEHET NAGYOBB LÁMPÁT!

cartes gondolatához kapcsolta. A „Protogaca”-ban írja, hogy a Föld eredetileg napként izzó lehetett. A vizgőzök a kihűlés következtében lecsapódtak, az így létrejött tengerek vize a Föld már meg szilárdult alkatrészeiből sokat oldott fel. Mindezt Lazzaro Moro apát később a bibliának megfelelőleg hat napra osztotta be.

Újabb elméletek

A geológia már jócskán haladt előre, mikor a világkeletkezési elméleteket még mindig a legfantasztikusabb ötletek tarkították. A nagy természettudós, Buffon (1778) szerint az izzó Nappal egy üstökös találkozott össze s belőle nagy darabokat szakított ki, ezek a bolygók, melyek forgó mozgásba kezdtek a központi Nap körül. Később az egyik bolygó a Föld, már annyira kihűlt, hogy felületén a víz lecsapódott, feloldva a kéreg közetait, s ezeket más helyen a vízszintes rétegekbe rakta le Werner és Hutton nevével a XVIII. század elején megkezdődött az úgynevezett neptunista felfogás a geológiában, melyben a Föld keletkezésének a víz nyerte a főszerepet. Nemsokára Hutton után végre megjelenik Laplace műve (1746) mely a naprendszer óriási forgó mozgásban levő gözgömbökből vezeti le, erről a gözgömbökről a centrifugális erő hatása alatt gyűrűk válnak le, ezekből hasadnak le a bolygók. Ebből az elméletből az következett, hogy minden, a Naphoz hasonló, állócsillaghoz, bolygórendszer tartozik.

Ezzel szemben ma az asztrófizika azt tanítja, hogy csak igen kevés állócsillagnak van kivételképpen, mi Napunkéhoz hasonló bolygórendszere. A Kant-Laplace-féle teória ma már elvetendő. Ma legelfogadottabb I. Jeans elmélete. Tegyük fel ezen elmélet szerint, hogy két álló csillag „surolja” egy-

mást. Ezt a surlódást persze csillagászati értelemben úgy kell venni hogy a két csillag körülbelül 4—5 milliárd kilométer „közelségben” megy el egymás mellett. Kölcsönös vonzásuk következtében légnyom felületükön a ten gerdagályhoz hasonló jelenség támad, egész kidudorodás keletkezik. A lényegesen nagyobb tömegű állócsillag magához vonzza, sőt kiszakítja a kisebbnek a dudorát. Ez Jeans szerint szivaralaku ködcsóva alakjában jut ki a világyűrbe. A másik tovább folytatja útját vonzóerejének hirtelen csökkenését a „szivar” nem tudja követni és egész tömege bolygókra, holdakra oszlik.

Novemberi éjszakák

Egy magyarfenesi falusi fiú, aki városunkban nehéz testi munkát végez, írta ezt a verset, amelyet biztatásul közlünk.

A fűtőrésző szél rohanva száll a szendergő táj felett. Halkan zörgeti a novemberi éjben a fán maradt száraz leveleket. Az éj már alászállott, surolja a hegyek ormait surolja a hegye kormait, hőmpölygő sötétség, baglyok rekedt hangja rázza meg az ember csontjait. Az óriási csend halálszárnyukon mész a jajgató természet romhalmán. Deroskadó sírok tátongvá állnak a novemberi sötét éjszakán. (Vlaha-Magyarfenes.)

Boldizsár István

LORENZ-rádió

a technika csúcsteljesítménye!

4-1-ES KÉSZÜLÉK . . . . LEI 13.500.—

6-1-ES KÉSZÜLÉK . . . . LEI 18.000.—

12 havi részletre is. — Saját érdekében még ma hallgassa meg a képviselőnél!

TOTELECTRIC ♦ CLUJ, CALEA REGELE FERDINAND 28/A SZ.

Az orvos levele

Asszonyom,

bár örvendünk a mostani időjárásnak, hiszen nem köszöntött reánk még a zord tél hidege, mégis tömegesen vannak mindenféle influenzás megbetegedések, még pedig ez a járvány minden koru egyént érint, felnőttest, gyermeket, kisgyermeket egyaránt. Azt kérdezi tőlem, lehet-e ellene védekezni? Megelőzhetjük-e?

Kérdésére én úgy válaszolok, hogy először a felnőttekre, majd utána a kisgyermekre mondom el egyet-mást.

Elsősorban is tudni kell hogy az influenza felette ragályos és egyszeri kiállása nem mentesít a bajtól, sőt vele egymásután többször is fertőződhetik az ember, lévén az influenza lázas fertőző megbetegedés, amely bágyadsággal, levertséggel, étvágytalansággal jár s még a legenyhébbnek tetsző formájában is megviseli a szervezetet. Ha a legenyhébb szervezet újrafertőződik influenzájával — világos, hogy az utána jelentkező gyengeség, a szervezet megviseltsége is nagyobb lesz. — Vagyis az influenza annál súlyosabbá válhatik, minél inkább le van valaki gyengülve.

Jó tudni általánosságban azt is hogy még a legenyhébb alakú influenzát sem szabad könnyelműen venni. Szomorú példák egész sorát idézhetném ennek igazolására. Legyen elég annyit jól megjegyezni, hogy veszedelmes dolog az influenzát könnyelműen venni. Jobb egy két napig ágyban vagy szobában tartózkodni, mint a betegséget semmibe se véve, jönni-menni.

Az influenzás betegség terjesztője az influenzás beteg, helyesebben annak orr, légsző stb. váladéka. Az influenzás beteg tüszentésével, köhögésével terjeszt a ragályt — és ez a közvetlen fertőzés rohamosan betegíti meg az embereket. Ezért tanácsos a baj megelőzése végett influenzás időben minden helyet kerülni, ahol sok ember van együtt. Ha elkerülhetetlen az ottlétünk, akkor igyekezzünk úgy állani, hogy náthás, köhögős ember közelébe ne kerüljünk.

De van gyógyszeres megelőzés is. Így tudjuk, hogy a chininnek kis adagokban (5 centigramm) naponta 1—2-szer való használata csökkenti a fertőzés lehetőségét, vagyis szolgálja a baj megelőzését. Egy azonban bizonyos, hogy sohasem tanácsos a bajt elhanyagolni és célszerű azonnal orvoshoz fordulni, ki mégis csak megfelelő és gondos utasítással látja el a beteget, mert a későbbi hivott orvos, bizony nem egyszer már csak nagyon fáradtságos és nehéz munka árán képes a bajon uralkodni, ha csak a baj olyan fordulatot nem vett, amelynél ő is teljesen tehetetlen.

Az influenza a csecsemő- és gyermekkorban súlyosabb megbetegedés. Ezeknél rendszeren huzamosabb ideig tartó étvágytalanságot idéz elő, amellyel jár, hogy a kisgyermek legyengül. A gyermekek és csecsemők influenzájának megelőzése érdekében elsősorban is azt, aki náthás, hurutos, nem engedjük hozzájuk közel. Ha pedig mi magunk leszünk influenzások és a gyermekkel foglalkoznunk kell, szükséges, hogy orunk és szájunk elé kendőcskét (zseb-kendő) kössünk és ne foglalkozunk a gyermekkel huzamosabb ideig. A csecsemők, kisgyermek influenzából eredő veszedelme, középfülgyulladás a súlyosabb járványoknál pedig a tüdőlob. Mind a két megbetegedés sok aggodalom, sok rettegés szülője és sok kín, fájdalom okozója.

Láthatja, Asszonyom, hogy most, amikor éppen ilyen influenzás világ van körülöttünk — nem volt célszerűtlen erről írni. Hiszen, nemcsak a jó papnak, de mindenkinek hasznos — tanulni.

Öszinte üdvözlettel hive:
(Tg.-Mures-Marosvásárhely.)

Dr. Schmidt Béla.

Tovább folytatódik az ország
ujjászervezésére irányuló
mozgalom

A közvéleményt alkotó rétegeknek a politikai pártokba való tömörülése az elmúlt időkből amolyan választási tullicitáláshoz és széthulláshoz vezetett, amely az elernyedség légkörét terjesztette maga körül belső meghasonlások eredményezett és az ország erejét gyöngítette. Ebben a légkörben semmi-féle építőjelleget megmozdulás nem tudta magának a folytonosságot biztosítani. Ellenkezőleg az történt, hogy valahányszor megalakult egy kormány, az ellenzék azonnal szabottálni kezdte. Előbb egy párt kezdte meg ezt a munkát, majd a többiek folytatták, szinte a végtelenségig és így szétforgácsolták az együttműködésre hivatott erőket és alapokat és azok legtöbbször fölösleges cselekvésekben használták el, mert nem volt olyan összekötő kapocs a cselekvésekben, amely a javára használta volna fel azokat. Ezek a politikai széthúzások éppen a legfőbb célt veszélyeztették, a köz javát, amely mindennemű állampolitikának az alapja — mert helyébe az ugynevezett személyi érdekeket állították. Eppen ezen ok miatt az ország alapvető-jellegű intézményei, ha nem mutattak erős visszaféltődést, legalább is erősen megrekedtek a fejlődésükben.

Az ország legfőbb érdekeinek törvénye viszont akkor érvényesül a legjobban, amikor valamelyik népek és az államnak nemzeti érdeke a legveszélyeztetettebb helyzetbe jut. Az Uralkodó tudta, hogy ebben a helyzetében az összes állami hatóerők legerélyesebb és leghatározottabb irányítására van szükség, hogy az ország ujjászervezésének nagyjelentőségű célját minél tökéletesebben lehessen szolgálni. Ezért visszaállította, illetve helyreállította a folytonosság elvét, nemcsak a tekintélyével, hanem az azzal a ténnyel is hogy az or-

szág összes tudatos rend- és nyugalomfenntartó erőit egyesítette és ezzel új légkört teremtett, amelyben a közjóra irányuló munka tevékenyen folytatódhatik. Megvalósította az összes erőfeszítések egységesítését a minél tökéletesebb eredmény elérésére és így megkezdődött az a határozott és céltudatos de ugyanakkor hosszú időre szóló építő terv megvalósítása, egy olyan tervvé, amelynek végrehajtása nem függ és nem függhet egyes csoportok érdekeitől olyan tervről, amelynek megvalósítását az idő és a körülmények teljes mértékben biztosítják.

Ennek a tökéletes ujjászerveződésnek és előrelátásnak eredményei nemcsak az elméletben és a munkamódszerekben mutatkoznak meg, de a tevékenység mindennemű ágazatában. A munkálatok folytonosságát a legfőbb tekintélyt Ófelsége II. Károly király hatóereje biztosítja, aki valóban elhivatott arra, hogy a tartományok életében megújodást vonjon maga után. Lehetővé tette mindez a gyógyító munka folytonosságát, a falvakban kivételesen szép és nagy eredményekkel és lehetővé tette a mezőgazdasági termelés minél modernebbé válását és megújodását. Végül lehetővé tette a hadsereg beruházásokat és rendet teremtett az állam pénzügyeiben.

A királyi akarat biztosította az ország ujjászervezésére vonatkozó munka folytonosságát. És ez egyben a nemzet akaratát is. Mert ugyancsak most, ennek az összedolgozó és együttműködő nagy munkának már megmutatkoznak a jelentős eredményei is az ország tekintélyének növekedése tekintetében, ahogyan azt éppen most igazolták be Ófelsége londoni látogatásának nagyjelentőségű eredményei.

Van-e reumája?
Van-e szívgyengesége?
Van-e gyomor bántalma?

Használja az orvosok által javalt és bõrveznek is elsõrangú

"SALUTARIS"
ÁSVÁNYVIZET

Lerakat: SICULIA kereskedelmi R. T. Cluj, Marechal Foch 43.

A D-TERV

(Déznai Victor—Gárdonyi István regénye—Eugen Praeger kiadás)

Az 1928. évi budapesti Mikszáth Kálímán-díjat nyerte az a regény, melynek aktualitása éppen ezekben a hetekben, szinte megdöbbentő. Utópista regény, azonban mindössze annyiban hogy egy a jövőben játszódó német—francia háborút tárgyal, a regény eseményei azonban, mintha napjainkból lennének kiszakítva. A legteljesebb pacifizmusért száll sikra ez a regény, mely közel hat-száz oldalon keresztül, szinte detektív-regényszerű izgalommal viszi az olvasót a regény alapötletének meggyőző célja felé. Mi ez az alapötlet? Felelet a totális háborúra — a totális pacifizmus. A totális pacifizmus jelszava: nem védekezünk fegyveresen, még akkor sem, ha az ellenfél fegyveresen támad.

Az első pillanatban megdöbbentő ez a gondolat, azonban ha figyelembe vesszük a totális háború eszközeit és céljait, kitűnik, hogy a teljes pusztulást nem a hősies és fegyveres védekezés, hanem a fegyveres védekezés megtagadása akadályozhatja csak meg. Aki lemond a fegyveres védekezéstről, az elkerüli a hősi halottakat, elkerüli városainak elpusztítását, ellenben az ellenség benyomulása megszilárdítja a polgári szolidaritást, amelynek sziklafalán megtörik az új, kalandos háború gépesített tömegeinek féktelen rohama. A polgári öntudaton zátonyra futó vérszomjuság csalódik, a balsiker demoralizálja a támadó hadsereget, amely szertehull és az elpusztítandó polgári

NAGY MIKULÁS-VÁSÁR

HALLATLAN OLCSÓ ÁRAK!

TEKINTSE MEG KIRAKATAINKAT!

„VICTORIA” • TEXTILÁRUHÁZ
CLUJ-KOLOZSVÁR, CALEA REGELE FERDINAND 14. SZ
UDVARBAN. (BÁN-HÁZ)

Nyomatott a MAYER könyvnyomda körforgóján.

lakossággal fraternizáló katonaság a valóság tudatára ébred. Az erkölcsi és szellemi visszahatás: annak az erőnek a bukása, amely a hihetetlen erővel támadó hadigépezet a minden emberi igaz elpusztításának útjára elindította. Egy ilyen teljesen ujszerű háború izgalmas és érdekfeszítő kör képét írja le a D-terv, egy minden ízében mai regény keretében. Kapható minden könyvkereskedésben.

R. LAROUX
REGÉNYE:

TROPUSI
KALAND

(3.)

— Nem tudom... pontosan... Betsy Meredith, Rose Noonlei és miss Imbraid eltűntek.

— Eltűntek?... Dehát, hogy történetett ez?

— Webster az oka mindennek... Az ő ötlete volt az egész kirándulás...

— Nem kellett volna partraszállni...

— Biztosan a bazarba mentek?

— Dehogy... a mecsetekhez indultak Websterrel és egy arab vezetővel.

— Hallottam, amikor Rose Noonley a Fezbe induló karavánok után érdeklődött.

Mindenki egyszerre beszélt a hangzavarból alig lehetett érthető szófoszlányokat kihallani. Nick Arlon végül is megunt a haszontalan fecsegést s mély basszushangján tulharsogta az egész társaságot:

— Nyugalom hölgyeim és uraim. Menjünk a társalgóba, itt nem lehet kihámozni az igazságot. Rob te ereddj és keltsd fel Kingsway kapitányt.

A tengerésziszt úgy állt a korlát mellett, sápadtan és mozdulatlanul, mint egy kötődúc: a mérnök hangjára azonban felrezzent s bizonytalan léptekkel megindult az elsőfedélzet felé ahol a parancsnoki kabin nyúlt el a horganydaru szomszédságában.

A társaság zajongva s egymást tulkiabálva haladt le a fedélzet lépcsőin s a ném, társalgó pár perc alatt megtelt hadonászó, kiabáló, izgatott emberekkel.

A zajongás azonban csak addig tartott amíg a tágas kajüt ajtajában meg nem jelent Kingsway kapitány jólismert, szikár alakja. A Meteor parancsnokán hó fehér, gyüretlen uniformis feszült, mint ha nem is álmából riasztott, volna fel Róbert Paddington híradása. Nyugodt volt s éles tenorja harsányan csattant a társalgó pálmái alatt.

— Good evening, ladies and gentlemen... kérem nyugodjanak meg s talán ön Mister Haagen lenne szíves elmondani, hogy mi történt tulajdonképpen?...

A holland gyáros kiugró ádámcsutkájára izgatottan szaladgált fel-alá a galéria mögött:

— Nem tudnám pontosan elmondani, mister Captain... Délután program szerint indultunk utnak, megnéztük a régi spanyol erődítményeket, jártunk a kálózókötő sziklái között, azután, ha jól tudom M. Webster indítványára elindultunk, hogy megtekintsük a keleti városrészben fekvő mecseteket...

Kingsway kapitány homloka összeráncolódtott.

— Egy pillanatra, Mister Haagen... bizonyos ön abban, hogy Mister Webster ajánlotta ezt az utat?...

J. P. Haagen segítségkérően nézett a feleségére.

— Nem vagyik benne bizonyos, lehet, hogy más is beszélt róla... Talán Monsieur Gobinier...

A kapitány a geológushoz fordult:

— Valóban, Mister Bobinier?...

(Folytatása következik.)

BUN DE IMPRIMAT